

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему:

“Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної діяльності”

Виконав: студент групи ОО-42

Костюк Максим Любомирович

Спеціальності 071 “Облік оподаткування”

Керівник д.е.н., проф. Баланюк І.Ф.

Рецензент к.е.н., доц. Ємець О.І.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

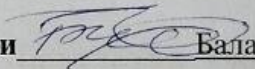
Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Баланюк І.Ф.

"20" лютого 2025 р.

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТА**

Костюк Максима Любомировича

1. Тема роботи: "Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної діяльності"

керівник роботи: доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Баланюк І.Ф.

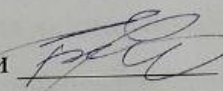
2. Перелік питань, які потрібно розробити: економічна сутність та класифікація витрат і доходів операційної діяльності підприємства; порядок визнання та оцінки витрат і доходів операційної діяльності; нормативно-правові засади обліку витрат і доходів операційної діяльності; особливості організації обліку витрат і доходів операційної діяльності ТОВ «Фінансова компанія «Європошта»; організація синтетичного та аналітичного обліку витрат і доходів операційної діяльності підприємства; методика та організація аудиту витрат і доходів операційної діяльності; напрями вдосконалення аудиту витрат і доходів операційної діяльності підприємства.

3. Дата видачі завдання 04 лютого 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Теоретичний аспект організації обліку витрат і доходів операційної діяльності підприємства	10.06.2025 р.	Виконано
2.	Методика та організація обліку витрат і доходів операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»	10.12.2025 р.	Виконано
3.	Методика, організація та вдосконалення аудиту витрат та доходів на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»	01.04.2026 р.	Виконано

Студент Ностик Костюк М.Л.

Керівник роботи Баланюк І.Ф.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

на кваліфікаційну роботу

студента групи ОО-42 Костюк Максима Любомировича

на тему:

“Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної діяльності”

В умовах сучасного розвитку економіки та постійних змін у нормативно-правовому регулюванні особливого значення набувають питання організації обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності підприємства. Саме витрати та доходи є основними складовими формування фінансових результатів суб'єкта господарювання, а достовірність їх облікового відображення безпосередньо впливає на якість управлінських рішень, ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність. Водночас належна організація аудиту забезпечує контроль за правильністю ведення обліку, своєчасне виявлення помилок і порушень та підвищує рівень достовірності фінансової інформації.

Кваліфікаційна робота виконана на основі використання матеріалів діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА».

Метою роботи є дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аудиту витрат і доходів підприємства від операційної діяльності, а також розробка пропозицій щодо вдосконалення організації аудиту на досліджуваному підприємстві.

У першому розділі роботи досліджено теоретичні аспекти організації обліку витрат і доходів операційної діяльності підприємства. Розкрито економічну сутність та класифікацію витрат і доходів, визначено особливості їх

визнання та оцінки, а також проаналізовано нормативно-правове забезпечення обліку витрат і доходів від операційної діяльності.

В другому розділі розглянуто методику та організацію обліку витрат і доходів операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА». Досліджено особливості організації обліку витрат і доходів підприємства, порядок ведення синтетичного та аналітичного обліку, а також відображення відповідних господарських операцій у системі бухгалтерського обліку.

У третьому розділі висвітлено методичні та організаційні аспекти аудиту витрат і доходів операційної діяльності підприємства. Розглянуто порядок проведення аудиторської перевірки, досліджено організацію аудиту на підприємстві та запропоновано напрями вдосконалення аудиту витрат і доходів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в роботі рекомендації можуть бути використані ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» для удосконалення організації бухгалтерського обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності, підвищення достовірності облікових даних та ефективності управління фінансовими результатами.

Загальний висновок. Кваліфікаційна робота на тему «Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної діяльності» є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретичному та практичному рівнях, відповідає встановленим вимогам, а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Рекомендується до захисту з позитивною оцінкою.

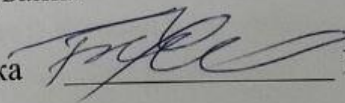
Науковий керівник

доктор економічних наук, професор

завідувач кафедри обліку і оподаткування

Карпатського національного

університету імені Василя Стефаника

Баланюк І.Ф.

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

студента економічного факультету Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника Костюк Максима Любомировича

на тему:

“Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної
діяльності”

Актуальність теми. В сучасних умовах господарювання ефективне управління витратами та доходами від операційної діяльності є одним із ключових чинників забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства. Саме операційна діяльність формує основну частину фінансових результатів суб'єкта господарювання, тому достовірний бухгалтерський облік витрат і доходів має важливе значення для оцінки результативності діяльності, прийняття управлінських рішень та забезпечення фінансової безпеки підприємства. Водночас зростають вимоги до якості аудиту, який виступає важливим інструментом контролю за правильністю відображення господарських операцій та дотриманням вимог чинного законодавства.

Дослідження проблематики обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності є актуальним у зв'язку з необхідністю вдосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством, підвищення достовірності фінансової інформації та впровадження сучасних підходів до організації аудиторських процедур. Особливого значення ці питання набувають для підприємств фінансового сектору, діяльність яких потребує високого рівня контролю та прозорості фінансових процесів.

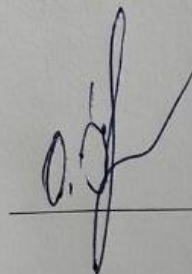
Якість проведеного дослідження. Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичних і практичних аспектів обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності підприємства. У роботі розкрито економічну сутність витрат і доходів, розглянуто порядок їх визнання та оцінки, а також нормативно-правове забезпечення обліку. Практична частина виконана на матеріалах ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА», де досліджено організацію обліку витрат і доходів, ведення синтетичного та аналітичного обліку й особливості проведення аудиту. Висновки роботи є обґрунтованими та підтверджуються результатами проведеного дослідження.

Практична цінність висновків і рекомендацій. Практична значущість роботи полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення аудиту витрат і доходів від операційної діяльності підприємства. Запропоновані заходи спрямовані на підвищення ефективності контрольних процедур, удосконалення організації обліку та покращення інформаційного забезпечення управління підприємством.

Загальний висновок і оцінка кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота Костюк Максима Любомировича на тему «Облік та аудит витрат і доходів підприємства від операційної діяльності» відповідає встановленим вимогам до такого виду робіт, має завершений характер, містить елементи практичного дослідження та може бути рекомендована до захисту з позитивною оцінкою. Автор роботи заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Рецензент

кандидат економічних наук,
доцент кафедри підприємництва
торгівлі та прикладної економіки
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Ємець О.І.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1 Економічна сутність та класифікація витрат і доходів операційної діяльності підприємства.....	5
1.2 Визнання і оцінка витрат та доходів операційної діяльності підприємства	11
1.3 Нормативно-правове регулювання обліку витрат та доходів від операційної діяльності	16
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»	22
2.1 Організація обліку витрат підприємства від операційної діяльності підприємства	22
2.2 Організація обліку доходів підприємства від операційної діяльності підприємства	28
2.3 Синтетичний та аналітичний облік витрат і доходів операційної діяльності підприємства	31
РОЗДІЛ 3 МЕТОДИКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ВИТРАТ ТА ДОХОДІВ НА ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»	40
3.1 Методика проведення аудиту витрат і доходів операційної діяльності підприємства	40
3.2 Організація аудиту витрат і доходів підприємства від операційної діяльності на підприємстві.....	46
3.3 Шляхи вдосконалення аудиту підприємства витрат і доходів від операційної діяльності	51
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	59
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах розвитку фінансового ринку, посилення конкуренції та підвищених вимог до прозорості звітності особливої актуальності набуває ефективна організація обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності. Операційна діяльність є основним джерелом формування фінансових результатів підприємства, тому достовірне відображення витрат і доходів має вирішальне значення для прийняття управлінських рішень і забезпечення фінансової стабільності. Для ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» належна система обліку та аудиту витрат і доходів є необхідною умовою ефективного управління ресурсами, контролю фінансових потоків і мінімізації ризиків. Раціональна організація обліку створює інформаційну базу для аналізу діяльності, а аудит забезпечує достовірність фінансової інформації. Отже, тема є актуальною та має важливе практичне значення.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА».

Предметом дослідження є система обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності підприємства, а також напрями її вдосконалення з урахуванням специфіки діяльності фінансової компанії.

Метою дослідження є вивчення теоретичних і практичних аспектів організації обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» та розробка рекомендацій щодо їх удосконалення з метою підвищення ефективності управління фінансовими результатами підприємства.

Для досягнення поставленої мети визначено такі **завдання дослідження**:

- розкрити економічну сутність і класифікацію витрат та доходів операційної діяльності підприємства;
- дослідити порядок визнання та оцінки витрат і доходів відповідно до чинних стандартів бухгалтерського обліку;

- проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку витрат і доходів від операційної діяльності;
- охарактеризувати організацію обліку витрат і доходів на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»;
- дослідити особливості синтетичного та аналітичного обліку витрат і доходів підприємства;
- розглянути методику та організацію аудиту витрат і доходів від операційної діяльності;
- визначити напрями вдосконалення аудиту витрат і доходів на підприємстві.

Методи дослідження. Під час виконання роботи було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Методи аналізу та синтезу використано для розкриття економічної сутності витрат і доходів. Методи порівняння та узагальнення застосовано з метою оцінки особливостей організації обліку на підприємстві. Економіко статистичні методи використано для дослідження основних показників діяльності. Методи аудиту застосовано для перевірки достовірності відображення витрат і доходів у системі бухгалтерського обліку.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації можуть бути використані у діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» з метою вдосконалення системи обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності, підвищення достовірності фінансової звітності, оптимізації витрат і збільшення прибутковості підприємства. Отримані висновки можуть бути застосовані також у діяльності інших фінансових установ.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел, який включає 49 найменувань, та додатків. Загальний обсяг роботи становить 58 сторінок, включаючи 6 таблиць і 16 рисунків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1 Економічна сутність та класифікація витрат і доходів операційної діяльності підприємства

У сучасних умовах трансформації національної економіки та посилення конкурентного середовища особливої актуальності набуває питання ефективного управління операційною діяльністю підприємства. Одним із ключових аспектів цього процесу є дослідження економічної сутності, структури та класифікаційних підходів до витрат і доходів, що формуються у ході основної діяльності суб'єкта господарювання. Саме операційні витрати та доходи становлять основу фінансових результатів підприємства, визначають рівень його економічної стійкості та впливають на можливості стратегічного розвитку.

Наукове обґрунтування категорій витрат і доходів є необхідною умовою для формування достовірної інформаційної бази, що використовується в обліку, аналізі та управлінні. Класифікація цих показників дозволяє здійснювати їх систематизацію за економічним змістом, способом віднесення, рівнем впливу на собівартість продукції та напрямками використання ресурсів. Це, у свою чергу, забезпечує можливість об'єктивної оцінки ефективності використання виробничих ресурсів, визначення резервів зниження витрат, підвищення результативності операційної діяльності та формування обґрунтованих управлінських рішень.

Відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, зокрема НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», витрати підприємства визначаються як зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства, за винятком випадків його розподілу між власниками [1]. Таке трактування підкреслює економічну природу витрат як процесу

споживання ресурсів, необхідних для забезпечення операційної та іншої діяльності суб'єкта господарювання.

Додаткові вимоги до формування витрат наведені у НП(С)БО 16 «Витрати», де зазначається, що їх визнання в обліку здійснюється на основі принципу нарахування [2]. Це означає, що витрати повинні відображатися у тому звітному періоді, у якому вони були понесені, незалежно від моменту фактичної оплати. Крім того, витрати підлягають співвіднесенню з доходами відповідного періоду, що забезпечує формування достовірного фінансового результату та об'єктивне оцінювання ефективності діяльності підприємства.

У контексті міжнародної практики, відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності МСФЗ (IFRS), витрати визначаються як зменшення активів або збільшення зобов'язань, що приводить до зменшення власного капіталу підприємства, крім операцій із його розподілу на користь власників [3]. Міжнародні стандарти наголошують на тому, що до складу витрат включаються як витрати, що виникають у ході звичайної операційної діяльності (виробничі, адміністративні, збутові), так і збитки, що відображають зниження економічних вигід не внаслідок звичайних господарських процесів.

Обидва підходи, національний і міжнародний трактують витрати як економічно обґрунтовані та документально підтверджені зміни у стані активів і зобов'язань, що суттєво впливають на фінансові результати підприємства. Їх правильне визнання та класифікація є ключовою умовою формування якісної фінансової звітності, забезпечення прозорості управлінських рішень та підвищення економічної ефективності діяльності підприємства.

У цьому контексті доцільним є розгляд наукових підходів до трактування категорії «витрати», запропонованих різними економістами та дослідниками.

Відповідно до підходу Бутинця Ф.Ф., витрати можна розглядати як грошове відображення обсягу ресурсів, що залучаються підприємством для досягнення поставлених завдань та характеризують загальний рівень затрат, понесених у ході його діяльності [4]. Дерій В. підкреслює, що витрати охоплюють використані у виробництві запаси й необоротні активи, а також

відображають зменшення заборгованостей підприємства перед кредиторами та бюджетом [5]. На думку Домбровської Н.Р., витрати становлять сукупність фінансових ресурсів, які підприємство спрямовує на формування необхідних засобів для подальшої господарської роботи [6]. Меліхова Т.О. трактує витрати як виплати різних типів прямих і непрямих, фактичних і потенційних, що забезпечують отримання ресурсів для окремих сфер діяльності [7].

Пастернак Я.П. визначає їх як підсумок коштів, використаних для забезпечення виробничих потреб [8]. Піскун А.В. акцентує увагу на тому, що витрати – це зниження економічних вигод через вибуття активів або зростання зобов'язань, що призводить до скорочення власного капіталу, окрім випадків його вилучення чи розподілу власниками [9].

Чичуліна К.В. розглядає витрати як грошову оцінку ресурсів, спожитих підприємством для здійснення виробничо-господарських процесів і досягнення поставлених цілей [10]. У трактуванні Чорної М.В. витрати виступають економічною категорією, яка відображає вартість матеріальних, трудових та інших ресурсів, а також інформаційно-технологічне забезпечення виробничої діяльності [11].

Аналіз різних наукових підходів дає змогу узагальнити, що витрати є багатогранною економічною категорією, яка охоплює як спожиті ресурси, так і фінансові наслідки діяльності підприємства. Незважаючи на різні акценти, які роблять Бутинець Ф.Ф., Дерій В., Домбровська Н.Р., Меліхова Т.О., Пастернак Я.П., Піскун А.В., Чичуліна К.В. та Чорна М.В., усі дослідники сходяться на тому, що витрати – це необхідний елемент виробничого та управлінського процесу, що впливає на економічні результати, структуру ресурсів і фінансовий стан підприємства. У цілому поняття витрат об'єднує споживання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, відображає зміни у складі активів та зобов'язань і є ключовим елементом планування, калькулювання та контролю діяльності.

Ураховуючи важливість витрат як базової складової господарського процесу, логічним наступним кроком є аналіз економічної сутності доходів, адже

саме взаємозв'язок витрат і доходів визначає кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства та формує підґрунтя для оцінки його ефективності.

Відповідно до положень НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та НП(С)БО 15 «Дохід», дохід трактується як приріст економічних вигод, що проявляється у надходженні активів або зменшенні зобов'язань, наслідком чого є збільшення власного капіталу підприємства, за винятком випадків його зростання за рахунок внесків засновників [12]. Аналогічного підходу дотримуються міжнародні стандарти – МСБО (IAS) 18 та МСФЗ (IFRS) 15, у яких дохід визначається як зростання економічної вигоди протягом звітного періоду у формі збільшення активів чи зниження зобов'язань, що також приводить до підвищення власного капіталу, не пов'язаного з додатковими вкладеннями учасників [13,14].

Сопко В.В. розглядає дохід як загальний приплив економічних вигод, що виникає в процесі звичайної діяльності підприємства протягом звітного періоду. Якщо такі надходження збільшують власний капітал, їх визначають як прибуток, а якщо спричиняють його зменшення як збиток [15]. На думку Подолянчука О.А., доходом є нараховані або фактично отримані економічні вигоди, що надходять у результаті виробничо-фінансових та комерційних операцій підприємства [16]. Козаченко Ю.А. тлумачить дохід як економічну категорію, що відображає надходження ресурсів або скорочення зобов'язань, які забезпечують збільшення власного капіталу, за виключенням операцій, пов'язаних із внесеннями власників [17].

Таким чином, дохід відображає приріст економічних вигод, що впливає на власний капітал підприємства, а витрати характеризують використання ресурсів для їх отримання. Для глибшого розуміння операційної діяльності підприємства доцільно розглянути класифікацію витрат і доходів за різними ознаками, що зображена на рис. 1.1, яка у свою чергу дозволяє систематизувати їх склад, економічний зміст та взаємозв'язок у процесі формування фінансового результату.

Класифікація операційних витрат дозволяє виділити їхні основні види та економічну сутність, що сприяє точнішому контролю витрат, оцінці рентабельності окремих напрямів діяльності та прийняттю управлінських рішень щодо оптимізації виробничих процесів. Наукове систематизування витрат у бухгалтерському обліку забезпечує прозорість фінансової звітності та дозволяє порівнювати фактичні показники з плановими, виявляти резерви підвищення ефективності та знижувати витрати без погіршення якості продукції або послуг.

Рис. 1.1 Класифікація операційних витрат [18]

Наведена схема наочно ілюструє взаємозв'язок різних категорій операційних витрат і їх вплив на формування собівартості продукції та витрат на виробництво. Аналіз такого поділу дозволяє визначити пріоритетні напрямки контролю витрат та оцінити ефективність їх використання у процесі операційної діяльності. Це створює підґрунтя для подальшого вивчення доходів підприємства, оскільки саме баланс між витратами та доходами визначає фінансовий результат і загальну ефективність діяльності.

Для детального аналізу доходів підприємства важливо враховувати їхню структуру та класифікацію. Операційні доходи є основною складовою фінансових результатів підприємства та формуються в процесі його звичайної

діяльності, що включає реалізацію продукції, надання послуг, виконання робіт та інші економічні операції. Відповідно до вимог НП(С)БО 15 «Дохід», операційні доходи слід систематизувати за видами та джерелами їх виникнення, що забезпечує об'єктивне відображення фінансового стану та результатів діяльності підприємства у бухгалтерській звітності. Рис. 1.2 наочно ілюструє класифікацію операційних доходів, дозволяючи визначити основні їх категорії, взаємозв'язки між ними та економічну сутність кожного виду.

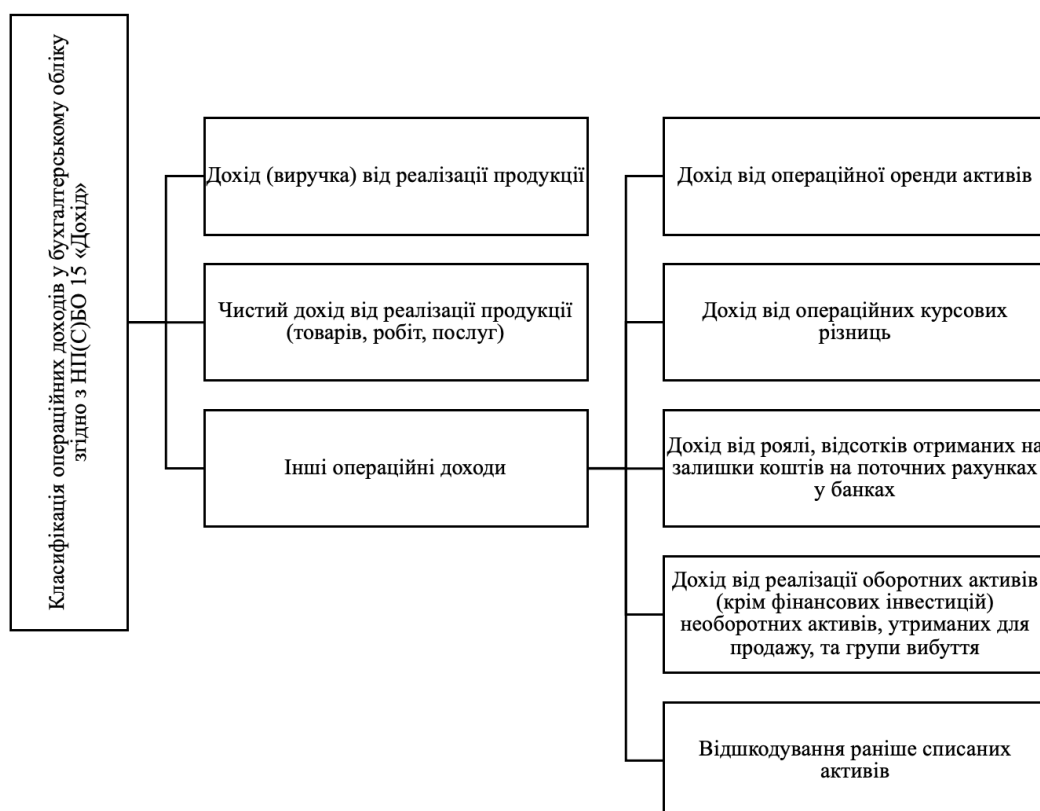

Рис. 1.2 Класифікація операційних доходів у бухгалтерському обліку згідно з НП(С)БО 15 «Дохід»

Джерело: сформовано автором на основі [19]

Дохід від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг відображає загальний обсяг надходжень підприємства від продажу без урахування наданих знижок, повернень раніше реалізованих товарів та непрямих податків і зборів, таких як податок на додану вартість або акцизний збір. Чистий дохід від реалізації визначається шляхом вирахування з валового доходу відповідних

знижок, вартості повернутих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам, а також податків та зборів, що підлягають сплаті до бюджету.

Інші операційні доходи формуються з надходжень від операційної діяльності підприємства, які не пов'язані безпосередньо з реалізацією продукції, товарів, робіт або послуг. Така класифікація доходів забезпечує комплексне уявлення про джерела формування фінансових результатів підприємства та дозволяє оцінити їхню питому вагу у загальному доході.

1.2 Визнання і оцінка витрат та доходів операційної діяльності підприємства

В Україні порядок визнання, визначення та обліку витрат і доходів регулюється системою законодавчих актів та нормативних документів бухгалтерського обліку. Витрати визнаються у разі, коли вони пов'язані з отриманням доходів або спричиняють зменшення економічних вигід підприємства, а їх розмір може бути достовірно визначений. Основні критерії визнання витрат встановлюються НП(С)БО 16 «Витрати» та іншими нормативними документами, що забезпечують правильне відображення використання ресурсів підприємства.

Витрати в бухгалтерському обліку відображаються одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань підприємства. Згідно з вітчизняними стандартами, витратами звітного періоду визнаються ті витрати, які призводять до зменшення власного капіталу та можуть бути достовірно оцінені. Витрати визнаються у складі відповідного періоду одночасно з доходом, з яким вони пов'язані. У випадках, коли витрати не можуть бути прямо зіставлені з доходами конкретного періоду, їх слід відображати у складі витрат того звітного періоду, в якому вони фактично були понесені.

Вимоги до визнання витрат, встановлені НП(С)БО 16, узгоджуються з принципами, закріпленими у Міжнародних стандартах фінансової звітності (МСФЗ). У бухгалтерському обліку витрати визнаються та відображаються у

фінансовій звітності незалежно від того, коли надходять первинні документи від контрагентів. Зокрема, підприємства зобов'язані показувати витрати у фінансовій звітності у тому періоді, за який отримано відповідний дохід, або у періоді фактичного понесення витрат, якщо неможливо встановити прямий зв'язок з доходом. При цьому, відповідно до пункту 6 НП(С)БО 16, витрати повинні відображатися у сумі, що є достовірно оціненою [20].

Слід враховувати, що бухгалтерський та податковий облік виконують різні функції: бухгалтерський облік спрямований на формування достовірної інформації про фінансовий стан підприємства, тоді як податковий облік має фіскальне та регуляторне призначення. У зв'язку з набранням чинності Податкового кодексу України, у практику підприємств було введено уточнене визначення прибутку до оподаткування, що, зокрема, стосується визнання витрат, які враховуються при розрахунку об'єкта оподаткування.

Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати», до витрат звітного періоду та до складу Звіту про фінансові результати не включаються:

- попередні (авансові) платежі за запаси, виконані роботи або надані послуги;
- платежі за договорами комісії, агентськими або іншими подібними угодами на користь комітента, принципала тощо;
- погашення отриманих позик;
- інші випадки зменшення активів або збільшення зобов'язань, які не відповідають критеріям витрат, визначеним НП(С)БО 16;
- витрати, що відображаються через зменшення власного капіталу, але не пов'язані зі звичайною діяльністю підприємства.

Ці положення дозволяють чітко визначити, які економічні вигоди не підлягають віднесенню до витрат звітного періоду та забезпечують правильне формування фінансової звітності.

Відповідно до Наказу Міністерства фінансів України, під достовірною оцінкою витрат слід розуміти максимально точне та об'єктивне визначення їхньої величини, яке не містить упередженості. Така оцінка має базуватися на

актуальних, достовірних і доступних даних, що забезпечують надійне відображення економічних ресурсів, використаних у процесі господарської діяльності підприємства. Достовірність оцінки витрат гарантує адекватне представлення фінансового результату та дозволяє користувачам фінансової звітності приймати обґрунтовані економічні рішення [21].

Дохід визнається у разі, коли його розмір може бути достовірно оцінений, а також за умови збільшення активів підприємства або зменшення його зобов'язань. Основні критерії визнання доходу визначені у НП(С)БО 15 «Дохід». Визнані доходи в бухгалтерському обліку поділяються на такі групи: дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг; інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів та інших активів визнається лише за наявності всіх наступних умов:

- підприємство не здійснює управління та контроль над реалізованою продукцією;
- покупцю передані всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію;
- існує впевненість у тому, що операція призведе до збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з нею, можуть бути достовірно оцінені;
- сума доходу (виручки) може бути визначена достовірно.

НП(С)БО 15 «Дохід» також передбачає, що дохід не визнається у разі обміну продукцією (товарами, роботами, послугами тощо), якщо вона є подібною за призначенням та має однакову справедливую вартість.

Узагальнений механізм класифікації та визнання доходів подано на рис. 1.3 «Визнання та відображення доходів у фінансовій звітності», де послідовно відображено етапи переходу від загальної категорії «Доходи» до їх включення у відповідні форми звітності відповідно до чинних стандартів бухгалтерського обліку. Доходи від фінансових послуг представляють собою економічні вигоди, що виникають у підприємства в результаті надання фінансових послуг третім

особам, які не пов'язані безпосередньо з основною операційною діяльністю підприємства.

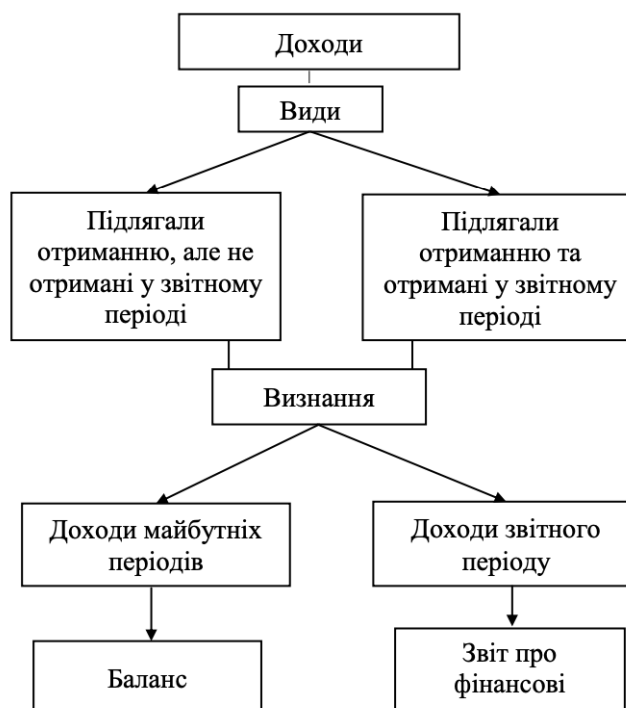

Рис. 1.3 Визнання та відображення доходів у фінансовій звітності [22]

Оцінка доходів від фінансових послуг передбачає визначення їх обсягу за звітний період та співставлення з відповідними витратами, пов'язаними з їх наданням. На таблиці 1.1 відображено оцінку доходу в залежності від періоду отримання платежів і типу операції, що дозволяє систематизувати підходи до визначення економічного ефекту від надання фінансових послуг.

Таблиця 1.1

Оцінка доходів за періодом отримання платежів та типом фінансової операції [23]

Тип операції	Метод оцінки доходу
Дохід, який підлягає отриманню або вже отриманий	у розмірі справедливої вартості активів, фактично отриманих або очікуваних до отримання
У випадку відстрочення платежу визнається дохід у вигляді відсотків	у вигляді різниці між справедливою вартістю та номінальною вартістю очікуваних коштів чи їх еквівалентів за продукцію, роботи, послуги та інші активи

Продовження таблиці 1.1

За бартерними контрактами	за оціненою справедливою вартістю отриманих або очікуваних активів, робіт чи послуг, скоригованою відповідно на суму переданих або отриманих коштів та їх еквівалентів. У випадку, якщо визначити справедливу вартість отриманих активів, робіт чи послуг неможливо, дохід визнається за справедливою вартістю переданих активів, робіт або послуг у рамках бартерного контракту.
---------------------------	---

Представлена оцінка враховує різні сценарії надходження доходу: негайне отримання коштів або активів, відстрочені платежі, а також бартерні операції. Для кожного типу операції визначено відповідний спосіб оцінки доходу, зокрема: за сумою справедливої вартості отриманих або підлягаючих отриманню активів; у вигляді відсотків за відстроченими платежами як різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою коштів; за бартерними контрактами за справедливою вартістю отриманих або переданих активів, робіт чи послуг.

Відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід», не визнаються доходами надходження від інших осіб, що не становлять економічної вигоди підприємства. До таких надходжень належать суми податку на додану вартість, акцизів та інших обов'язкових платежів, які підлягають перерахуванню до державного бюджету або позабюджетних фондів, а також кошти, отримані за договорами комісії, агентськими чи іншими аналогічними договорами на користь комітента, принципала чи третіх осіб. Крім того, не визнаються доходами попередні оплати за продукцію (товари, роботи, послуги), авансові платежі у рахунок оплати продукції, а також завдатки, внесені під заставу або на погашення позики за умов відповідного договору. До цієї категорії належать також надходження, що належать іншим особам, доходи від первинного розміщення цінних паперів, а також суми балансової вартості отриманої валюти. Таке визначення дозволяє чітко відокремити доходи, які не підлягають включенню до фінансового результату підприємства, від доходів, що формують економічну вигоду та підлягають обліку.

1.3 Нормативно-правове регулювання обліку витрат та доходів від операційної діяльності

Нормативно-правове регулювання обліку витрат і доходів від операційної діяльності в Україні ґрунтується на системному підході до формування достовірної, повної та порівнянної інформації про результати діяльності підприємств. Воно забезпечує єдність методологічних підходів до визнання, оцінки та відображення операційних витрат і доходів у бухгалтерському обліку, створюючи передумови для прозорості фінансової звітності та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень. В умовах динамічного розвитку економічного середовища та постійного оновлення законодавства особливого значення набуває чітке визначення нормативних засад, що регламентують порядок обліку витрат і доходів, роль облікової політики підприємства, а також узгодження національних стандартів із міжнародними вимогами.

Оскільки операційна діяльність є ключовою складовою функціонування будь-якого підприємства, саме її результати формують основний фінансовий підсумок – прибуток або збиток. Тому дослідження нормативно-правової бази, яка встановлює правила ведення обліку операційних витрат і доходів, дозволяє не лише забезпечити правильність формування фінансових показників, а й гарантує їх відповідність сучасним принципам обліку та міжнародним стандартам фінансової звітності.

Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку являє собою упорядковану систему нормативних актів, що ухвалюються органами законодавчої, виконавчої та представницької влади, а також Міністерством фінансів України, профільними міністерствами та іншими державними установами. До цієї системи належать і внутрішні документи самого підприємства, які конкретизують загальнодержавні вимоги з урахуванням особливостей його діяльності. За таких умов облікова система сучасного підприємства, зокрема у частині витрат і доходів, не може функціонувати належним чином без чіткої нормативної підтримки.

Формування цього нормативного середовища тривало упродовж останніх десятиліть і й досі перебуває у стані динамічного розвитку. Основними факторами, що зумовлюють його постійне оновлення, виступають економічні трансформації, політичні рішення, соціальні зміни та інші зовнішні й внутрішні впливи.

З урахуванням цього важливим є аналіз чинної нормативної бази та документів, що регламентують ведення обліку, здійснення контролю та проведення аналітичних процедур. Узагальнену характеристику таких джерел подано в таблиці 1.4.

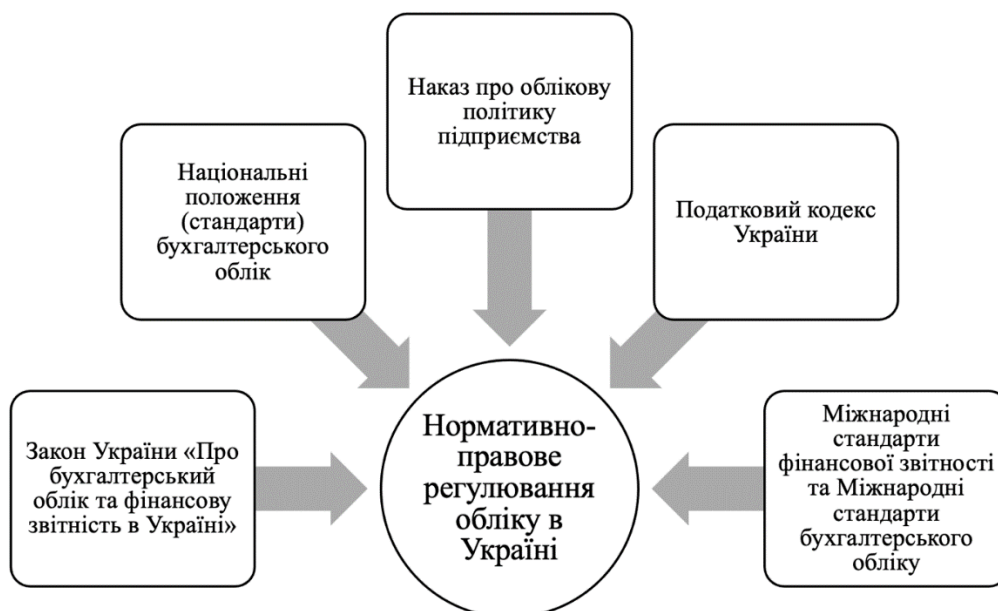

Рис 1.4 Нормативно-правове регулювання обліку в Україні

Джерело: сформовано автором на основі [24, 7с.]

Нормативно-правове регулювання обліку витрат операційної діяльності підприємства в Україні ґрунтується на цілісній системі законодавчих і підзаконних актів, стандартів бухгалтерського обліку та методичних рекомендацій, які забезпечують уніфікованість і достовірність формування показників витрат. Базовим документом є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає концептуальні засади ведення обліку, включно з принципами нарахування, обачності, повного

висвітлення та превалювання сутності над формою. Особливої ваги набуває положення про необхідність формування підприємством власної облікової політики, яка повинна містити методи оцінки запасів, порядок розподілу загальновиробничих витрат, методи визначення собівартості продукції, способи амортизації та інші елементи, що безпосередньо впливають на величину операційних витрат. Облікова політика виконує роль внутрішнього нормативного документа, що конкретизує застосування загальних положень національних стандартів до особливостей діяльності конкретного суб'єкта господарювання.

Ключове значення в системі регулювання обліку витрат посідає НП(С)БО 16 «Витрати», яке визначає склад витрат за економічними елементами та функціями діяльності, а також встановлює критерії їх визнання та правила включення до виробничої собівартості. Поряд із цим, методичні рекомендації щодо формування собівартості продукції, обліку запасів та розподілу загальновиробничих витрат деталізують процедури оцінки матеріальних ресурсів, специфіку їх списання, формування калькуляцій та відображення витрат на різних стадіях виробничого процесу. Важливим є й податковий аспект: Податковий кодекс України визначає правила податкового визнання витрат та встановлює коригування фінансового результату для цілей оподаткування, що забезпечує відповідність бухгалтерського та податкового обліку.

Нормативне забезпечення обліку доходів від операційної діяльності представлено Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» та НП(С)БО 15 «Дохід». Вони визначають класифікацію доходів, умови їх визнання та порядок розкриття інформації у фінансовій звітності. Доходи визнаються за принципом нарахування та при передачі підприємством покупцеві ризиків і вигод, пов'язаних з правом власності на продукцію чи послуги. Облікова політика підприємства у сфері формування доходів повинна визначати підходи до оцінки ступеня завершеності операцій, методи обліку знижок, штрафних санкцій, курсових різниць та інших елементів, пов'язаних з операційною діяльністю.

Важливим елементом сучасного регулювання є застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), обов'язкове для публічних акціонерних товариств, фінансових установ та підприємств, що становлять суспільний інтерес. У контексті витрат особливу роль відіграють МСБО 2 «Запаси», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 23 «Витрати на позики» та інші стандарти, що регламентують порядок формування вартості активів та витрат, пов'язаних із їх функціонуванням. Щодо доходів, ключовим стандартом є МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами», який запроваджує п'яти етапну модель визнання доходу, ґрунтовану на аналізі зобов'язань за договором та контролю над переданими товарами чи послугами. Використання МСФЗ забезпечує гармонізацію української системи обліку з міжнародною практикою, підвищує прозорість і порівнюваність звітності та сприяє інтеграції підприємств у світовий економічний простір.

Варто зазначити, що План рахунків бухгалтерського обліку являє собою систематизований перелік рахунків, а також правила їх застосування для відображення та групування господарських операцій (кореспонденції рахунків) у фінансовому обліку. У цьому документі за принципом десяткової класифікації подано коди та назви синтетичних рахунків першого порядку і субрахунків другого порядку.

У структурі Плану рахунків виокремлено рахунки класу 7 «Доходи і фінансові результати», класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9 «Витрати діяльності» призначені для узагальнення інформації про надходження підприємства від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також про доходи, що виникають унаслідок надзвичайних подій. Забезпечує узагальнення даних про використання матеріальних, трудових, амортизаційних та фінансових ресурсів у процесі операційної діяльності. Дозволяє узагальнювати інформацію про витрати підприємства за видами діяльності, оцінюючи ефективність окремих підрозділів, виробничих та допоміжних процесів, а також інших функціональних напрямів діяльності.

«Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій», затверджена наказом Міністерства фінансів України від 31.11.1999 р. № 291, визначає призначення та порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку. Вона забезпечує узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань, а також факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (за винятком банків і бюджетних установ) незалежно від форми власності, організаційно-правової структури та виду діяльності. Інструкція також поширюється на філії, відділення та інші відособлені підрозділи юридичних осіб, які ведуть окремий баланс. Водночас ведення позабалансових рахунків здійснюється за спрощеною системою, без використання методу подвійного запису.

У науковій літературі виокремлюють п'ять взаємопов'язаних рівнів, які формують систему нормативного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності (рис. 1.5)

Рис. 1.5 Система рівнів нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку в Україні.

Джерело: сформовано автором на основі [25, 26].

Схема ілюструє багаторівневу структуру нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку в Україні, яка забезпечує системність та послідовність застосування облікових норм. Вона включає чотири рівні: міжнародні норми права, державні вихідні правові акти, положення та стандарти бухгалтерського обліку, а також внутрішні нормативні документи підприємств. Така багаторівнева структура дозволяє поєднати міжнародні стандарти та національні вимоги, гарантує узгодженість облікової політики підприємств із законодавчими нормами, забезпечує достовірність, повноту та порівнянність фінансової звітності, а також створює надійну методологічну основу для прийняття управлінських рішень.

Отже, нормативно-правове регулювання обліку витрат і доходів операційної діяльності в Україні характеризується системністю та багаторівневістю, що забезпечує узгодженість державних стандартів, внутрішніх регламентів підприємства і міжнародних вимог. Така структура створює методологічні умови для формування достовірної, повної та компаративної інформації про фінансові результати діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ДОХОДІВ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

2.1 Організація обліку витрат підприємства від операційної діяльності підприємства

В умовах трансформації економіки та розвитку фінансового сектору України зростає роль ефективної організації бухгалтерського обліку витрат, зокрема витрат від операційної діяльності підприємств. Своєчасне та достовірне відображення витрат операційної діяльності є ключовим фактором для оцінки фінансових результатів, контролю за економічною ефективністю діяльності та обґрунтування управлінських рішень. Особливої значущості набуває правильна організація обліку витрат для забезпечення прозорості фінансової звітності та оптимізації використання ресурсів, що є важливим для підвищення конкурентоспроможності підприємства.

ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» є суб'єктом фінансового ринку України, що здійснює діяльність з надання фінансових послуг, зокрема кредитування, факторингу, надання гарантій і поручительства, обміну валют, а також здійснення грошових переказів без відкриття рахунків. Підприємство обслуговує фізичних осіб та суб'єктів господарювання і входить до складу групи компаній ПАТ «ЄВРОПОШТА», яка надає поштові та фінансові послуги. При цьому операційна діяльність ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» зосереджена переважно на кредитних операціях та грошових переказах, що зумовлює особливості формування та обліку витрат.

Основним видом економічної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» є надання фінансових послуг, що відповідає КВЕД 64.92 «Інші види кредитування», який охоплює діяльність, пов'язану з наданням кредитів за рахунок власних коштів. Саме в межах цього виду діяльності формуються

основні доходи підприємства у вигляді процентних та комісійних надходжень, а також основна частина операційних витрат.

Крім основного виду діяльності, підприємство здійснює низку додаткових видів економічної діяльності, зокрема:

- КВЕД 64.19 Інші види грошового посередництва;
- КВЕД 64.91 Фінансовий лізинг;
- КВЕД 64.99 Надання інших фінансових послуг (крім страхування та пенсійного забезпечення), н.в.і.у., що включає операції з надання гарантій, поручительства та інших фінансових послуг;
- КВЕД 66.19 Інша допоміжна діяльність у сфері фінансових послуг, яка пов'язана із супровідними операціями фінансового характеру;
- КВЕД 66.12 Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах (у разі здійснення відповідних операцій);
- КВЕД 66.22 Діяльність страхових агентів і брокерів (у межах дозволеної фінансової діяльності, за наявності відповідних ліцензій).

Наявність декількох видів економічної діяльності зумовлює необхідність чіткої організації обліку витрат операційної діяльності з метою забезпечення повноти, достовірності та своєчасності фінансової інформації. Рационально побудована система обліку операційних витрат передбачає визначення об'єктів обліку, належне документування господарських операцій, їх систематизацію на рахунках бухгалтерського обліку та узагальнення у фінансовій звітності. Це створює передумови для ефективного контролю за формуванням витрат операційної діяльності підприємства. На рис. 2.1 представлено схему організації обліку операційних витрат на підприємстві.

Подана схема організації обліку операційних витрат відображає загальну послідовність формування, документування, узагальнення та відображення витрат у системі бухгалтерського обліку ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА». Реалізація зазначених елементів на практиці забезпечується через відповідні положення облікової політики підприємства, яка визначає методичні та організаційні засади ведення бухгалтерського обліку. Формування

облікової політики належить до ключових аспектів організації та методології бухгалтерського обліку на підприємстві.

Рис. 2.1 Організації обліку операційних витрат на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» [27]

У наказі про облікову політику мають бути визначені методичні підходи до ведення бухгалтерського обліку операційних витрат, перелік первинних документів, що використовуються для обліку витрат (акти наданих послуг, розрахунково-платіжні відомості, договори, рахунки, акти списання тощо), а також встановлений порядок їх складання, перевірки та руху [28].

У наказі про облікову політику в частині регламентації обліку витрат від операційної діяльності встановлено основні методологічні та організаційні положення, зокрема:

- визначення класів рахунків бухгалтерського обліку, що застосовуються для відображення витрат діяльності підприємства (рахунки класу 9 «Витрати діяльності» та, за потреби, класу 8 «Витрати за елементами»);
- склад субрахунків і аналітичних рахунків, необхідних для детального обліку витрат за видами послуг, підрозділами та центрами відповідальності;
- характеристику витрат майбутніх періодів (витрати на ліцензії, програмне забезпечення, оренду, страхування тощо) та правила їх рівномірного списання протягом строку, до якого вони належать;
- порядок включення витрат до фінансових результатів підприємства на щомісячній основі з метою забезпечення оперативного контролю та аналізу [29].

Усі зазначені підходи та методичні положення закріплюються в обліковій політиці підприємства як внутрішньому регламенті, що визначає принципи, методи та процедури обліку витрат у процесі надання фінансових і логістичних послуг. Зокрема, в обліковій політиці встановлюється склад витрат, які формують собівартість реалізованих послуг, із чітким визначенням економічного змісту кожного елемента витрат та порядку їх віднесення на результати діяльності.

Документально визначається розмежування змінних і постійних загальновиробничих (загальногосподарських) витрат залежно від обсягу наданих послуг у межах релевантного діапазону діяльності, а також обґрунтовується спосіб їх розподілу між об'єктами калькулювання із зазначенням обраної бази розподілу, що забезпечує причинно-наслідковий зв'язок між витратами та результатами. В обліковій політиці також регламентується порядок групування витрат за структурними підрозділами підприємства та центрами їх виникнення з метою підвищення ефективності контролю й управління.

Окремим розділом визначаються об'єкти обліку витрат, об'єкти калькулювання та калькуляційні одиниці залежно від специфіки сервісної

діяльності, а також обґрунтовується вибір системи обліку витрат — нормативної, позамовної або елементно-функціональної.

Крім того, облікова політика встановлює варіант зведеного обліку витрат для узагальнення інформації з метою складання фінансової та управлінської звітності, а також методичні підходи до бюджетування витрат, фінансового планування та аналізу відхилень фактичних показників від запланованих. Завершальним елементом є визначення інструментів і методів аналізу витрат, зокрема горизонтального, вертикального, факторного аналізу та аналізу беззбитковості, що забезпечує комплексну оцінку ефективності витратної діяльності підприємства.

З позиції обліку витрат процес формування облікової політики повинен максимально відображати технологічні особливості конкретної галузі та самого підприємства. Водночас облікова політика слугує інформаційною основою для розробки цінової стратегії й організації бюджетування, що має особливе значення формування тарифної та цінової стратегії, а також для побудови ефективної системи бюджетування та фінансового планування.

Важливим елементом реалізації положень облікової політики є організація обліку операційних витрат на рахунках бухгалтерського обліку. Для узагальнення інформації про витрати операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» застосовуються рахунки класу 9 «Витрати діяльності», які забезпечують їх відображення за функціональним призначенням. Зокрема, використовуються рахунки 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» та 94 «Інші витрати операційної діяльності» залежно від напрямку їх виникнення.

З метою деталізації інформації про склад і структуру витрат у розрізі економічних елементів підприємство може додатково застосовувати рахунки класу 8 «Витрати за елементами». Аналітичний облік витрат організовується за видами послуг, структурними підрозділами та центрами відповідальності, що забезпечує повноту й достовірність даних про формування операційних витрат. Така організація рахунків бухгалтерського обліку створює належні умови для

контролю за витратами та формування фінансових результатів операційної діяльності підприємства.

Застосування рахунків класу 9 у процесі обліку операційних витрат забезпечує можливість їх узагальнення як за економічними елементами, так і за функціональним призначенням. Такий підхід дозволяє систематизувати інформацію про витрати залежно від видів операційної діяльності підприємства та забезпечує коректне їх відображення у бухгалтерському обліку. Для наочного представлення порядку використання відповідних рахунків витрат у розрізі основної та іншої операційної діяльності доцільно здійснити їх узагальнення.

З метою узагальнення інформації про порядок відображення витрат у розрізі видів операційної діяльності та їх подальшого віднесення на фінансові результати в системі бухгалтерського обліку, у таблиці 2.1 наведено узагальнення рахунків витрат за видами операційної діяльності підприємства.

Таблиця 2.1

Узагальнення рахунків витрат за видами операційної діяльності [30]

Вид діяльності	Господарські операції	Витрати (кл. 9)
Основна	Реалізація товарів, робіт, послуг	90, 91, 92, 93
Інша операційна	Реалізація інших оборотних активів	943
	Операційна оренда активів	-
	Операційна курсова різниця	945
	Штрафи, пені, неустойки	948
	Списання активів та їх наступне відшкодування	946, 947
	Списання заборгованостей і формування резервів	944
	Інші	949

Дані, наведені в таблиці, демонструють взаємозв'язок між видами операційної діяльності підприємства та відповідними рахунками витрат класу 9. Така систематизація забезпечує впорядковане відображення витрат за основною та іншою операційною діяльністю, що сприяє точному обліку та формуванню фінансових результатів підприємства.

2.2 Організація обліку доходів підприємства від операційної діяльності підприємства

В умовах сучасного розвитку ринку та посилення конкуренції ефективна організація обліку доходів від операційної діяльності є одним із ключових чинників фінансової стабільності підприємства. Від правильного відображення доходів залежить достовірність фінансової звітності, обґрунтованість управлінських рішень та оцінка економічної ефективності діяльності підприємства в цілому. Раціональна організація обліку дозволяє своєчасно контролювати надходження коштів, визначати джерела доходів та забезпечувати прозорість фінансових операцій, що є необхідним для підвищення конкурентоспроможності та фінансової надійності підприємства.

Облік доходів від операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» є однією з ключових складових фінансового обліку. Організація обліку доходів у компанії передбачає систематичне відображення всіх надходжень, що виникають у процесі основної діяльності, з урахуванням їх класифікації за видами операцій та джерелами надходження.

Облікова політика ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» у частині доходів від операційної діяльності визначає систему правил і процедур, які регламентують порядок визнання, оцінки та відображення доходів у бухгалтерському обліку. Головною метою такої політики є забезпечення достовірності фінансової інформації, своєчасне і правильне відображення доходів підприємства, а також дотримання вимог нормативно-правових актів України у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Особливості організації обліку доходів операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» відображено в наказі про облікову політику. Відповідно до облікової політики доходи діяльності товариства поділяються на:

- дохід від реалізації товарів;
- дохід від реалізації робіт;

- інші операційні доходи [31].

У наказі про облікову політику в частині організації обліку доходів від операційної діяльності визначені такі ключові положення:

- визначення класів рахунків бухгалтерського обліку, що застосовуються для відображення доходів підприємства, зокрема рахунків класу 7 «Доходи і результати діяльності», із виділенням рахунків для обліку доходів від надання фінансових та поштових послуг, комісійної винагороди та інших операційних доходів;
- склад субрахунків і аналітичних рахунків, необхідних для детального обліку доходів за видами послуг, напрямками діяльності, клієнтськими сегментами та структурними підрозділами підприємства;
- порядок визнання доходів відповідно до принципу нарахування, з визначенням моменту виникнення доходу від надання фінансових і поштових послуг та умов їх відображення у звітному періоді;
- характеристика доходів майбутніх періодів (попередня оплата послуг, аванси клієнтів, передплачені комісії) та правила їх поступового віднесення до складу доходів того періоду, в якому фактично надані відповідні послуги;
- порядок включення доходів від операційної діяльності до фінансових результатів підприємства на щомісячній основі з метою забезпечення оперативного контролю за виконанням планових показників;
- визначення складу доходів, що формують чистий дохід від реалізації фінансових та поштових послуг, з урахуванням податків, зборів та інших обов'язкових відрахувань;

Розмежування основних та інших операційних доходів здійснюється залежно від економічного змісту господарських операцій і ступеня їх безпосереднього зв'язку з основною діяльністю підприємства, що забезпечує коректне відображення результатів операційної діяльності та підвищує аналітичну цінність облікової інформації. З метою формування інформаційної бази для управлінського аналізу встановлюється порядок групування доходів за

структурними підрозділами, центрами відповідальності та каналами надання послуг, що дозволяє оцінювати ефективність окремих напрямів діяльності та результативність управлінських рішень.

Об'єктами обліку доходів визначаються окремі послуги, операції, договори, клієнти або клієнтські сегменти, що забезпечує необхідний рівень деталізації даних для внутрішніх управлінських потреб та стратегічного планування.

Аналітичний облік доходів організовується за видами послуг, договорами, звітними періодами або клієнтами з урахуванням сервісного характеру діяльності підприємства та специфіки формування грошових потоків. Узагальнення інформації про доходи здійснюється в межах зведеного обліку з метою складання фінансової та управлінської звітності, яка відображає результати діяльності підприємства в цілому та за окремими сегментами.

Методичні підходи до планування доходів передбачають формування бюджетів доходів, встановлення планових показників та систематичний контроль за їх виконанням, що створює передумови для своєчасного виявлення відхилень і коригування фінансової політики.

Аналіз доходів ґрунтується на застосуванні горизонтального й вертикального аналізу, аналізу динаміки та структури доходів, а також оцінці впливу обсягів наданих послуг на фінансові результати діяльності підприємства, що дозволяє комплексно оцінити ефективність операційної діяльності та обґрунтувати управлінські рішення. До доходів від операційної діяльності відносяться виручка від надання фінансових та поштових послуг, комісійні винагороди, інші операційні доходи, що безпосередньо пов'язані з основною діяльністю підприємства.

Облік доходів ведеться на рахунках класу 7 «Доходи», при цьому використовуються субрахунки для деталізації джерел надходжень та забезпечення аналітичного контролю. На рис. 2.2 відображено узагальнену інформацію про сукупність доходів від іншої операційної діяльності.

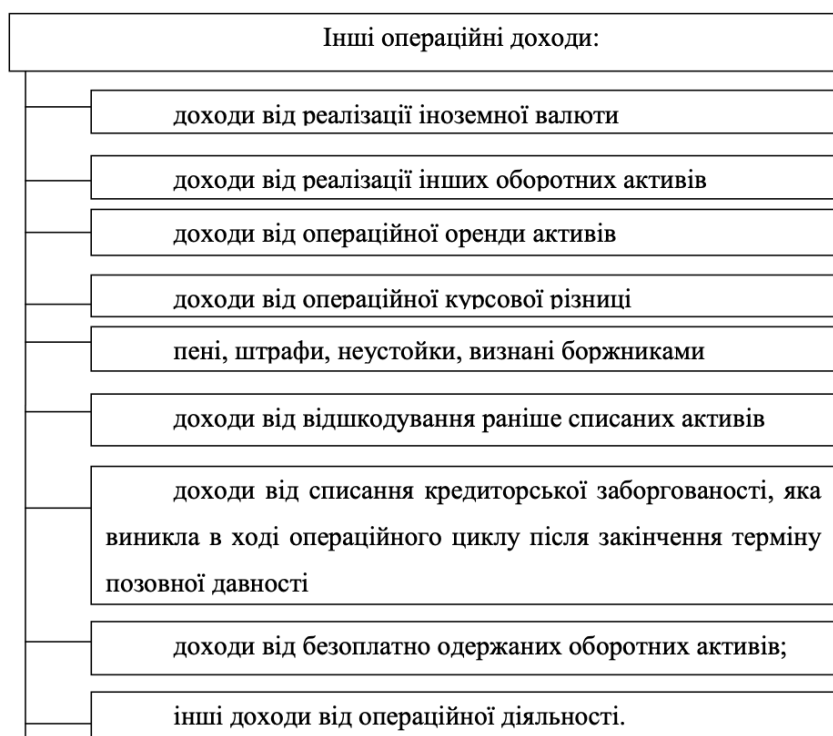

**Рис. 2.2 Сукупність доходів від іншої операційної діяльності ТОВ
«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»**

Джерело: сформовано автором

Наведена структура інших операційних доходів свідчить про їх багатокомпонентний характер та різноманітність джерел формування, що зумовлює підвищені вимоги до організації їх бухгалтерського обліку. Правильна ідентифікація таких доходів у межах операційної діяльності має принципове значення для достовірного визначення фінансових результатів підприємства та запобігання їх викривленню.

2.3 Синтетичний та аналітичний облік витрат і доходів операційної діяльності підприємства

Облік витрат і доходів є фундаментальною складовою фінансово-економічної діяльності підприємства, оскільки забезпечує отримання своєчасної та достовірної інформації щодо фінансових результатів операційної діяльності. Рациональна організація облікового процесу створює основу для прийняття

обґрунтованих управлінських рішень, ефективного планування економічних ресурсів та оцінки фінансової стійкості підприємства.

Облік, який ведеться із застосуванням синтетичних рахунків, має назву синтетичного обліку та використовується для узагальнення й контролю основних зведених показників діяльності підприємства [32].

Облік, який ведеться із використанням аналітичних рахунків, визначається як аналітичний облік. Кількість таких рахунків, що відкриваються до певного синтетичного рахунку, формується з урахуванням наявності та специфіки відповідних об'єктів бухгалтерського обліку.

Аналітичний облік відіграє важливу роль у системі контролю за правильністю ведення бухгалтерського обліку. Дані аналітичних рахунків застосовуються під час формування калькуляції продукції, робіт і послуг, що, своєю чергою, забезпечує ефективне оперативне управління та посилює контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства [33].

Синтетичний та аналітичний облік виступають взаємопов'язаними складовими бухгалтерського процесу. Синтетичний облік забезпечує узагальнене відображення витрат і доходів на рахунках бухгалтерського обліку, формуючи повну картину фінансових результатів. Аналітичний облік, у свою чергу, дозволяє деталізувати інформацію за окремими видами витрат, джерелами доходів, підрозділами або видами діяльності, що створює основу для глибокого економічного аналізу та контролю за ефективністю діяльності підприємства.

Окрім синтетичних і аналітичних рахунків, у бухгалтерській практиці також застосовуються субрахунки. Вони виступають сполучною ланкою між синтетичним та аналітичним обліком і призначені для додаткового узагальнення показників аналітичного обліку з метою отримання зведеної інформації щодо окремих об'єктів обліку [34].

Аналітичний і синтетичний облік, як правило, ведуться паралельно в межах єдиної системи бухгалтерських записів. Водночас відкриття окремих карток аналітичного обліку допускається лише у виняткових випадках, зокрема щодо тих видів розрахунків, для яких характерна значна кількість

індивідуальних особових рахунків. Для обліку витрат використовуються різні рахунки, а саме:

На рахунку 92 «Адміністративні витрати» обліковуються загальногосподарські витрати, що виникають у процесі управління та забезпечення діяльності підприємства. За дебетом цього рахунка відображаються суми витрат, перенесені з кредиту відповідних рахунків обліку, тоді як за кредитом рахунка 92 здійснюється їх списання на фінансові результати шляхом віднесення на дебет рахунка 79 «Фінансові результати».

На рахунку 93 «Витрати на збут» відображаються витрати, що виникають у процесі реалізації продукції, товарів, виконання робіт та надання послуг. За дебетом цього рахунка узагальнюються суми визнаних витрат на збут, тоді як за кредитом здійснюється їх списання на фінансові результати з віднесенням на дебет рахунка 79 «Фінансові результати» [35].

Витрати операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» це сукупність витрат, пов'язаних із наданням фінансових, платіжних та супутніх сервісів клієнтам, а також із організацією та управлінням фінансово-логістичною діяльністю товариства. Операційні витрати компанії, як правило, поділяються на адміністративно-управлінські витрати, витрати на обслуговування клієнтів і збут фінансових послуг, інші операційні витрати, у тому числі витрати, пов'язані з проведенням фінансових та розрахункових операцій. На рис. 2.3 відображено аналітику рахунків операційних витрат на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

На рисунку наведено аналітичну інформацію щодо структури інших операційних витрат ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА», що дозволяє наочно оцінити співвідношення видів витрат у звітному періоді. Для систематизації та детального відображення цих витрат у бухгалтерському обліку використано рахунок 94 «Інші операційні витрати» з аналітичними субрахунками, які забезпечують розмежування витрат за конкретними видами операцій.

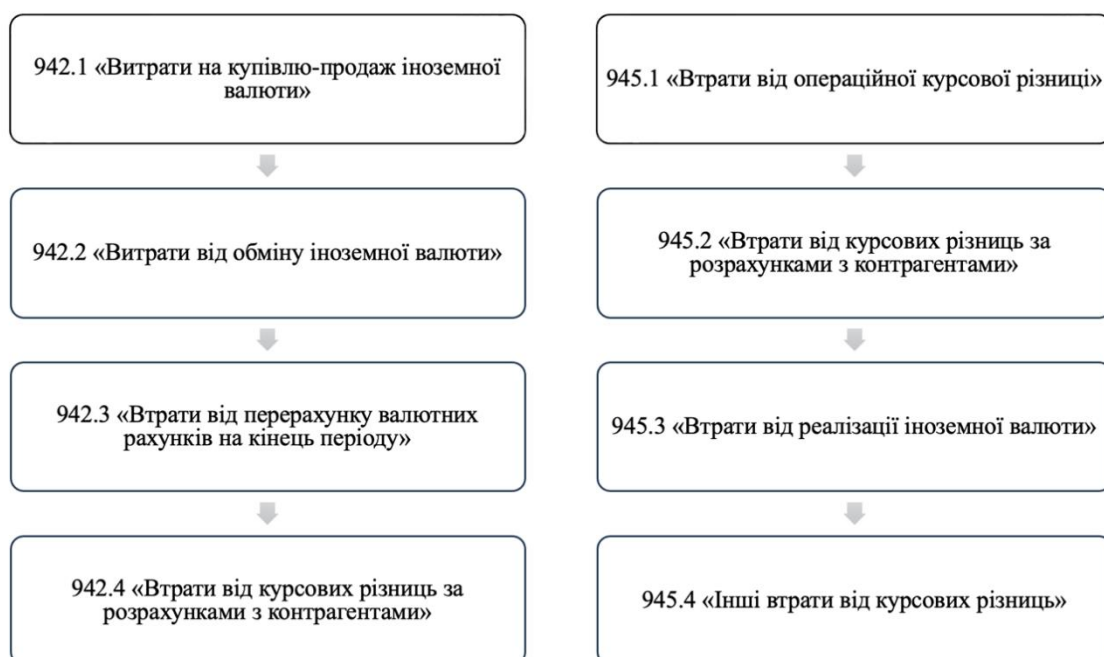

Рис. 2.3 Аналітичні рахунки операційних витрат на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

У таблиці 2.2 наведено кореспонденцію рахунків для обліку інших операційних витрат підприємства з урахуванням використання аналітики субрахунків рахунку 94.

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків з обліку інших операційних витрат у ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» з використанням аналітичних субрахунків рахунку 94

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено витрати від купівлі-продажу іноземної валюти	942.1	311/312
2	Відображено витрати від перерахунку валютних рахунків на кінець звітного періоду	942.3	312
3	Відображено витрати від курсових різниць за розрахунками з контрагентами	942.4	362/632
4	Відображено банківські комісії за операціями на поточних рахунках	945.4	311
5	Відображено комісії платіжних систем та електронних переказів	945.4	311
6	Нараховано державні збори та адміністративні платежі, не віднесені до інших категорій	949	641 / 685

Окремо здійснюється облік інших операційних доходів, що виникають у процесі здійснення іншої операційної діяльності. До такої діяльності належать операції, які не пов'язані з основною діяльністю компанії, а також не стосуються фінансової, інвестиційної чи іншої спеціалізованої діяльності.

З метою акумулювання інформації про доходи операційної діяльності підприємства, що виникають у звітному періоді та не пов'язані безпосередньо з реалізацією продукції, товарів, робіт і послуг, у бухгалтерському обліку застосовується рахунок 71 «Інший операційний дохід» [36].

На підприємстві також використовуються субрахунки до 71 рахунку, а саме субрахунок 711 «Дохід від реалізації іноземної валюти» узагальнюється інформація про доходи, отримані від операцій з купівлі-продажу іноземної валюти. Субрахунок 714 «Дохід від операційної курсової різниці» використовується для обліку доходів, що виникають у результаті курсових різниць за активами та зобов'язаннями підприємства, які пов'язані з його операційною діяльністю. На субрахунку 715 «Одержані штрафи, пені, неустойки» відображаються штрафні санкції, пені та неустойки, що підлягають отриманню від контрагентів за порушення господарських договорів, а також суми відшкодування збитків відповідно до рішень суду або арбітражних органів.

Субрахунок 719 «Інші доходи від операційної діяльності» узагальнює інформацію про доходи, які не знайшли свого відображення на інших субрахунках рахунку 71 «Інший операційний дохід». До таких доходів належать, зокрема, надходження від операцій з тарою, результати інвентаризації, доходи від діяльності обслуговуючих господарств підприємства та інших спеціалізованих закладів. Для підприємств, що здійснюють страхову діяльність, на цьому субрахунку узагальнюється інформація про комісійні винагороди за перестраховування, частки від страхових сум і відшкодувань, повернені суми страхових резервів та інші доходи, що не включають резерв незароблених премій. Узагальнена структура рахунку 71 «Інший операційний дохід» представлена на рис. 2.4.

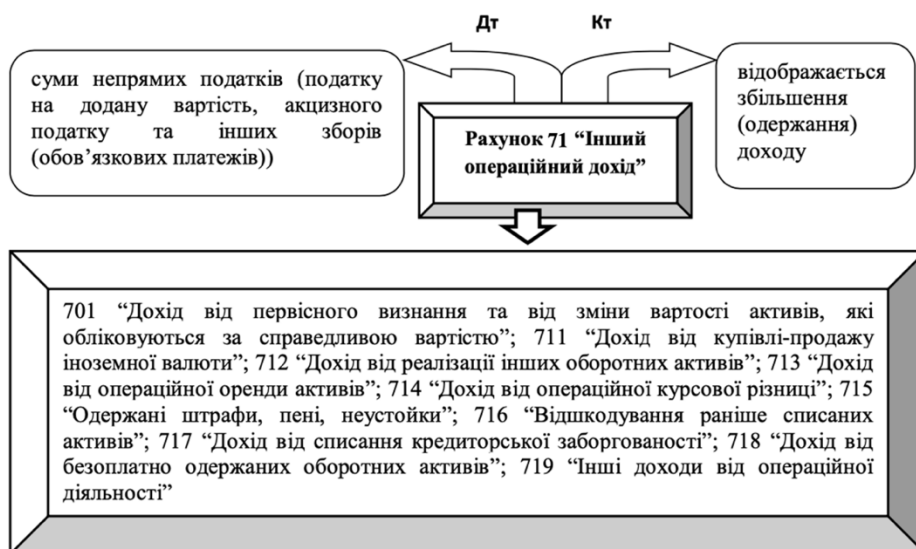

Рис. 2.4 Структура рахунку 71 «Інший операційний дохід» [37]

Також варто зазначити на підприємстві використовують ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» використовують аналітичні рахунки, що відображені на рис. 2.5

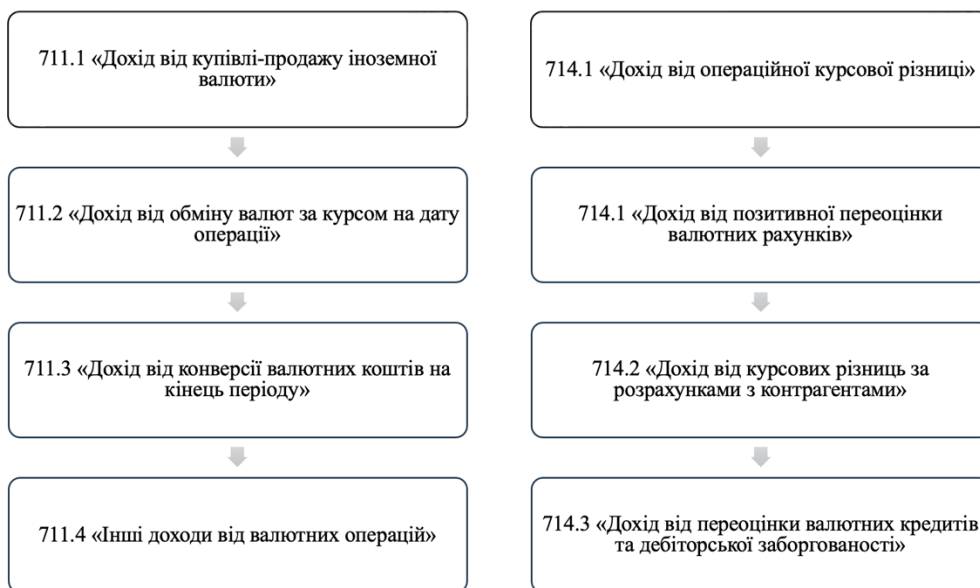

Рис. 2.5 Аналітичні рахунки до субрахунку 71 «Інший операційний дохід» на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

Згідно з бухгалтерською кореспонденцією, кредит рахунку 71 «Інший операційний дохід» відповідає дебету рахунків 20-22, 25-28 при оприбуткуванні

раніше списаних оборотних матеріальних активів; 23 при оприбуткуванні списаного незавершеного виробництва; 30, 31 при відображенні доходу від курсових різниць та одержаних пені, штрафів; 36 при нарахуванні доходу від реалізації іноземної валюти та інших оборотних активів або безоплатно одержаних активів; 37 при нарахуванні орендної плати за операційною орендою активів; 63, 66, 68 при списанні кредиторської заборгованості за минулим строком позовної давності тощо. Дебет рахунку 71 кореспондує з кредитом рахунків 64 при нарахуванні ПДВ на реалізацію інших оборотних активів, та 79 при списанні інших операційних доходів на рахунок фінансових результатів підприємства [38].

Для кращого розуміння у таблиці представлені основні господарські операції з обліку інших операційних доходів підприємства

Таблиця 2.3

Відображення в бухгалтерському обліку інших операційних доходів

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Відображено суму податкових зобов'язань і обов'язкових платежів, що включені до складу інших операційних доходів	71	64
2	Віднесено інший операційний дохід до фінансовий результат	71	791
3	Визнано дохід у сумі справедливої оцінки об'єкта основних засобів	10	71
4	Зафіксовано дохід на рівні справедливої вартості об'єкта інших необоротних матеріальних активів	11	71
5	Визнано дохід у сумі справедливої вартості виконаних робіт або наданих послуг, що належать до основної діяльності підприємства	23	71
6	Інший операційний дохід відображено на дату фактичного надходження грошових коштів	30	71
7	Суму зменшення резерву сумнівних боргів віднесено до складу інших операційних доходів	38	71
8	Відображено дохід, отриманий у результаті продажу іноземної валюти	311	711.1
9	Дохід від обміну валют за курсом на дату операції	311	711.2
10	Дохід від позитивної переоцінки валютних рахунків	30	714.1

Продовження таблиці 2.3

11	Дохід від курсових різниць за розрахунками з контрагентами	362	714.2
12	Дохід від переоцінки валютних кредитів та дебіторської заборгованості	37	714.3
13	Відображаються доходи від операційної оренди активів	377	713
14	Відображено доходи, що виникли внаслідок операційних курсових різниць	30,31,37	714.1
15	Відображаються штрафи, що визнані боржниками підприємства або щодо яких одержано рішення суду	37	715

Для більш детального розкриття практичних аспектів обліку операційної діяльності ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» доцільно додатково розглянути типову кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку витрат, що виникають у процесі здійснення окремих господарських операцій.

Особливу увагу слід приділити операціям з продажу іноземної валюти, оскільки вони є характерними для діяльності фінансової компанії та безпосередньо впливають на формування операційних доходів і витрат підприємства. Аналіз кореспонденції рахунків за такими операціями дає змогу простежити порядок відображення руху іноземної валюти, виникнення курсових різниць, формування доходів від продажу валюти, а також віднесення відповідних витрат на фінансові результати.

Типова кореспонденція рахунків з продажу іноземної валюти на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА», наведена в таблиці 2.4, ілюструє послідовність бухгалтерських проведення від моменту перерахування іноземної валюти для продажу до зарахування коштів у національній валюті на поточний рахунок підприємства. При цьому окремо відображаються доходи від реалізації іноземної валюти, її собівартість, витрати у вигляді курсових різниць та витрати, пов'язані зі сплатою комісійної винагороди банку. Водночас відображення зазначених операцій на відповідних рахунках бухгалтерського обліку дає можливість своєчасно отримувати повну та достовірну інформацію про результати валютних операцій підприємства.

Типова кореспонденція обліку з продажу іноземної валюти на ТОВ

«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Перераховано з поточного рахунку іноземну валюту для продажу	334	312
2	Відображено курсову різницю	945	312
3	Відображено дохід від продажу іноземної валюти	377	7111
4	Списано собівартість проданої валюти	942	334
5	Нараховано та списано на витрати суму комісійної винагороди банку	685 92	377 685
6	Зараховано на поточний рахунок у національній валюті кошти, отримані від продажу іноземної валюти (за вирахуванням комісійної винагороди банку)	311	377
7	Віднесено на фінансові результати: Доходи від продажу іноземної валюти	7111	791
7.1	Собівартість реалізованої іноземної валюти	791	942
7.2	Витрати у вигляді курсової різниці	791	945
7.3	Витрати у вигляді комісійної винагороди банку	791	92

Розгляд кореспонденції рахунків обліку витрат і доходів за операціями з продажу іноземної валюти є важливим з точки зору забезпечення принципу відповідності витрат і доходів, а також достовірного визначення фінансового результату від операційної діяльності.

РОЗДІЛ 3 МЕТОДИКА, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ВИТРАТ ТА ДОХОДІВ НА ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

3.1 Методика проведення аудиту витрат і доходів операційної діяльності підприємства

Методика аудиту доходів і витрат операційної діяльності являє собою комплекс науково обґрунтованих методів, процедур і послідовних етапів перевірки системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єкта господарювання. Її метою є формування об'єктивного та незалежного аудиторського судження щодо достовірності, повноти й правомірності відображення господарських операцій, пов'язаних з основною діяльністю підприємства, зокрема виробництвом продукції та реалізацією товарів і послуг [39].

Аудит передбачає перевірку правильності ведення обліку витрат та доходів операційної діяльності, повноти та своєчасності їх відображення у зведених документах і облікових регістрах, а також відповідності обліковій політиці підприємства.

Аудит витрат, доходів і фінансових результатів доцільно розпочинати з аналізу фінансової звітності підприємства, зокрема зі Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), оскільки саме в ньому узагальнюється інформація про результати операційної діяльності та формується фінансовий результат. Перевірка зазначеної форми звітності дає змогу встановити рівень достовірності показників доходів і витрат, а також виявити можливі викривлення у їх відображенні.

Методика проведення аудиту доходів і витрат формується з урахуванням особливостей діяльності конкретного підприємства. При цьому враховуються галузева специфіка, характер виробничого процесу, організаційна структура, наявність структурних підрозділів, а також умови здійснення господарських

операцій. З огляду на зазначені чинники, у процесі аудиту застосовується система взаємопов'язаних методичних прийомів, які забезпечують всебічне та об'єктивне дослідження доходів і витрат підприємства. Основні методичні прийоми зображені на рис. 3.1.

Рис. 3.1 Схема методичних прийомів, що застосовуються під час аудиту витрат і доходів операційної діяльності підприємства [40]

Доцільно розглянути методичні прийоми у їхньому застосуванні на різних етапах аудиту. Формування аудиту доходів і витрат операційної діяльності здійснюється поетапно та базується на системному підході до організації аудиторської перевірки. Першим етапом є планування аудиту, що передбачає вивчення особливостей діяльності підприємства, його облікової політики, внутрішньої системи контролю, а також ідентифікацію зон підвищеного аудиторського ризику, пов'язаних з формуванням доходів і витрат. На цьому етапі доцільно застосовувати нормативно-правову перевірку та перевірку доцільності операцій, що дозволяє оцінити відповідність діяльності підприємства законодавству та внутрішнім регламентам [41].

Другий етап полягає в оцінці системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, що дозволяє визначити надійність інформаційних потоків, пов'язаних з відображенням операційної діяльності, та обрати оптимальні аудиторські процедури. Для цього застосовують взаємний контроль документів та логічну перевірку, що дає змогу перевірити узгодженість і послідовність даних у бухгалтерських документах [42].

На третьому етапі здійснюється проведення аудиторських процедур по суті, які включають перевірку правильності визнання доходів від реалізації продукції, товарів і послуг, обґрунтованості формування собівартості, достовірності обліку операційних витрат, а також відповідності застосованих методів вимогам національних стандартів бухгалтерського обліку. Використовуються арифметична перевірка, експертна оцінка та перевірка документів за формою та змістом, що дає змогу встановити правильність облікових даних та достовірність операцій.

Четвертий етап передбачає узагальнення та оцінку отриманих аудиторських доказів, аналіз виявлених відхилень і порушень, визначення їх впливу на фінансові результати діяльності підприємства та фінансову звітність у цілому. Тут доцільно застосовувати економіко-математичні методи та логічну перевірку, що забезпечують системний аналіз результатів аудиту.

Заключним етапом є формування аудиторського висновку, в якому відображається професійне судження аудитора щодо достовірності показників доходів і витрат операційної діяльності, їх повноти, законності та відповідності чинному законодавству й нормативним вимогам. На цьому етапі методичні прийоми інтегруються комплексно, що дозволяє обґрунтовано сформулювати висновок аудитора. На рис. 3.2 відображена узагальнена схема формування проведення аудиту по етапно.

Після представлення на рис. 3.2 основних етапів формування аудиту витрат та доходів від операційної діяльності важливо зосередитися на механізмах, які забезпечують обґрунтованість висновків аудитора. Ключовим елементом цього процесу є збір і оцінка аудиторських доказів, що слугують основою для підтвердження достовірності фінансової звітності та правильності обліку витрат і доходів. Саме через систематичне використання різних видів доказів аудитор може встановити відповідність фактичних господарських операцій даним бухгалтерського обліку та фінансових результатів підприємства.

Аудиторські докази представляють собою інформацію, зібрану аудитором з метою формування обґрунтованих суджень, на яких базується складання аудиторського висновку та звіту.

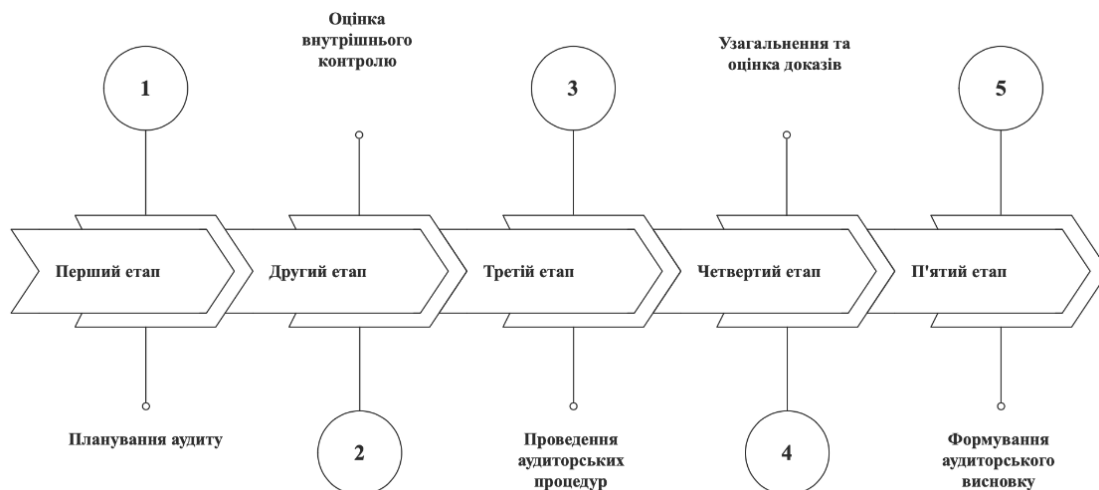

Рис. 3.2 Етапи формування аудиту витрат та доходів від операційної діяльності

Джерело: розроблено автором на основі [43, с. 25]

До складу доказів входять як первинні документи та записи бухгалтерського обліку, що відображають фінансові результати діяльності підприємства, так і додаткові підтверджувальні дані з інших джерел. Кількість та якість зібраних доказів повинні бути достатніми для того, щоб аудитор міг обґрунтовано сформулювати висновки, необхідні для підготовки аудиторського висновку [44].

Аудиторські докази класифікуються за джерелами їх походження на зовнішні та внутрішні. Зовнішні докази отримуються від сторонніх організацій або осіб, які не залежать від підприємства, і включають підтвердження банківських операцій, звіти контрагентів, рахунки-фактури від постачальників, дані контролюючих органів та інші документи, що надають незалежне підтвердження фактичних господарських операцій.

Внутрішні докази формуються на основі інформації, створеної всередині підприємства, зокрема первинних документів, внутрішніх звітів, наказів,

розпоряджень та облікових реєстрів, і дозволяють оцінити правильність і повноту відображення операцій у бухгалтерському обліку, а також ефективність внутрішнього контролю.

Водночас ефективність використання доказів безпосередньо пов'язана з аналізом ризику аудиту та суттєвості окремих показників, оскільки саме від цього залежить обсяг і глибина перевірки. Враховуючи взаємозв'язок між характером доказів, рівнем ризику та суттєвістю господарських операцій, доцільно розглянути їх графічне відображення, яке ілюструє вплив цих факторів на процес аудиту, що наведено на рисунку 3.3.

Рис. 3.3 Взаємозалежність між аудиторськими доказами, ризиком та суттєвістю [45, с. 157]

Дані, наведені на рис. 3.3, підтверджують наявність прямої залежності між надійністю аудиторської інформації, величиною аудиторського ризику та встановленим рівнем суттєвості. З метою зменшення аудиторського ризику важливим етапом аудиторської перевірки є отримання достатніх і належних аудиторських доказів. Саме аудиторські докази слугують основою для формування професійного судження аудитора щодо достовірності відображення доходів і витрат у фінансовій звітності підприємства. Їх якість залежить від джерел отримання, методів збору, а також рівня внутрішнього контролю на

підприємстві. На рис. 3.4 відображено основні етапи збору аудиторських доказів на підприємстві для перевірки відображення витрат та доходів в ході операційної діяльності.

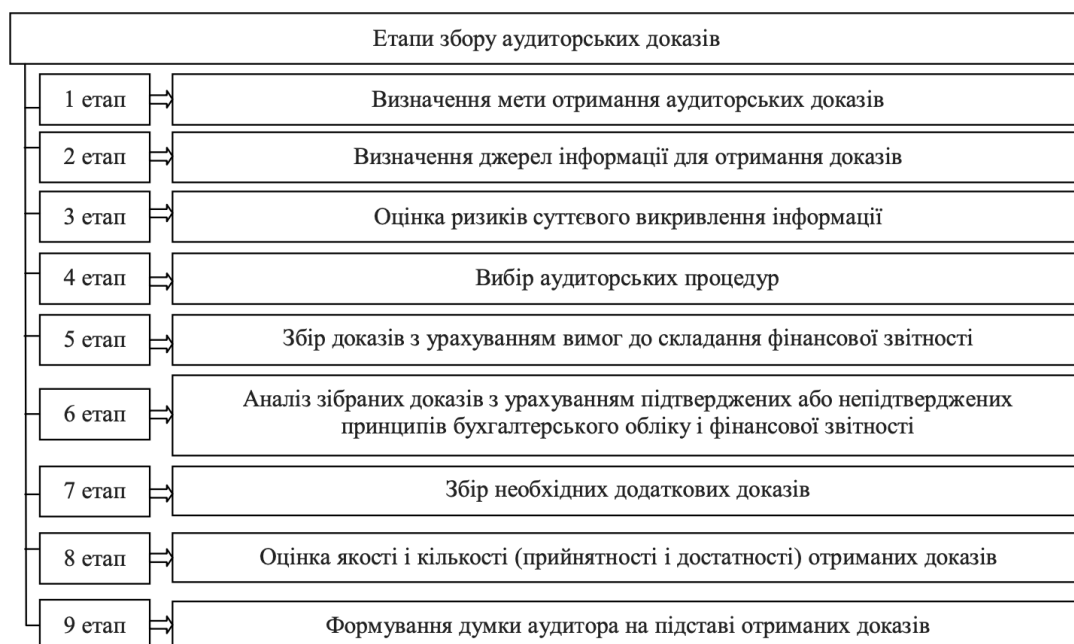

Рис. 3.4 Етапи збору аудиторських доказів [46]

Представлена послідовність дій аудитора формує цілісний механізм підтвердження надійності облікової та звітної інформації підприємства. Вона забезпечує узгодженість між професійним судженням аудитора, застосованими процедурами та отриманою інформацією, що є необхідною передумовою для формування об'єктивного та незалежного аудиторського висновку.

Аудиторський висновок є офіційним документом, у якому відображається результат проведеної аудиторської перевірки та узагальнюється професійна думка аудитора щодо достовірності фінансової звітності підприємства. Він формується на основі достатніх і належних аудиторських доказів та повинен відповідати вимогам Міжнародних стандартів аудиту і чинного законодавства [47, с. 131].

Зміст аудиторського висновку залежить від характеру виявлених порушень і ступеня їх впливу на показники доходів і витрат. За умови відсутності суттєвих викривлень аудитор надає безумовно позитивний висновок, що свідчить про

достовірне та повне відображення фінансових результатів діяльності підприємства. У разі наявності суттєвих, але не всеохоплюючих викривлень формується умовно-позитивний висновок, тоді як суттєві та всеохоплюючі порушення зумовлюють надання негативного висновку або відмову від висловлення думки.

3.2 Організація аудиту витрат і доходів підприємства від операційної діяльності на підприємстві

Ключову роль у процесі аудиту відіграють належна система інформаційного забезпечення та ефективно побудована організаційно-методична база, що передбачає комплексну перевірку всіх елементів формування фінансового результату діяльності підприємства. З метою підтвердження законності та достовірності відображення господарських операцій у фінансовій звітності, а також для виявлення можливих помилок обліку чи фактів шахрайства, власники, акціонери, кредитори та інвестори залучають внутрішніх або незалежних зовнішніх аудиторів. Такий вид перевірки належить до найбільш складних напрямів аудиторської діяльності та характеризується підвищеним рівнем аудиторського ризику, оскільки ідентифікація викривлень або навмисної фальсифікації показників витрат і доходів потребує застосування спеціальних методів контролю та професійного незалежного судження.

Під час проведення аудиту в ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» на ознайомчому етапі аудиторської перевірки встановлено, що підприємство є самостійним суб'єктом господарювання, який здійснює фінансову діяльність відповідно до вимог чинного законодавства України. Товариство функціонує у формі товариства з обмеженою відповідальністю, заснованого на приватній формі власності, та провадить господарську діяльність у сфері надання фінансових послуг.

ТОВ «Фінансова компанія «Європошта» створене та зареєстроване у встановленому законодавством порядку і здійснює свою діяльність на підставі установчих документів, діючи відповідно до нормативно-правових актів, що регламентують функціонування фінансових компаній в Україні. Підприємство перебуває у сфері регулювання та нагляду уповноважених державних органів, дотримується вимог щодо ліцензування окремих видів фінансових послуг, здійснення фінансового моніторингу, а також організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності.

Правові та організаційні засади здійснення аудиторської діяльності в Україні регламентуються системою законодавчих і нормативно-правових актів, які визначають порядок функціонування незалежного фінансового контролю та умови його застосування в сучасних економічних умовах [47].

На підприємстві затверджено наказ про облікову політику, сформовано робочий план рахунків, розроблено посадові інструкції працівників бухгалтерської служби та інші внутрішні нормативні документи, які визначають порядок організації та ведення бухгалтерського обліку в цілому, а також регламентують облік доходів і операційних витрат зокрема.

Надалі під час аудиту доходів і витрат діяльності доцільно застосовувати комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема опитування, фактичну перевірку, порівняння, перерахунок, документальну перевірку та вибіркове дослідження. Використання зазначених методів забезпечує всебічну оцінку правильності формування фінансових результатів підприємства.

У ході проведення опитування аудитори повинні мати можливість отримати інформацію щодо облікової політики ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» у частині обліку необоротних активів, застосовуваних методів нарахування амортизації та дотримання принципу їх послідовності. Крім того, необхідно підтвердити відсутність змін в обліковій політиці та методах нарахування амортизації протягом звітного періоду. Важливим етапом також є аналіз наявності та повноти відповідних пояснень у примітках до річної фінансової звітності, зокрема у формі №5. Також звертається

увага на на Примітку 3 та Примітку «Безперервність діяльності Товариства» у фінансовій звітності, що описують події у фінансово-господарській діяльності Товариства. Може виникнути значний вплив на діяльність Товариства через військову агресію російської федерації проти України та запровадженням воєнного стану згідно з Указом України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України 24.02.2022 № 2102-IX. Існує можливість невиконання умов договорів через форс-мажорні обставини, несприятливі зміни умов договорів, порушення умов кредитних договорів, неможливість своєчасно погашати кредиторську заборгованість та затримки погашення дебіторської заборгованості [48, с. 2]. На рис. 3.5 представлено загальну схему організації внутрішнього аудиту витрат та доходів від операційної діяльності на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА».

Рис. 3.5 Організації внутрішнього аудиту витрат та доходів від операційної діяльності на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА»

Джерело: розроблено автором

Детальний аналіз наведених питань надає аудитору можливість сформулювати обґрунтоване професійне судження щодо правильності здійснення господарських операцій з визнання доходів та відображення фінансових результатів за кожним напрямом діяльності підприємства, а також виявити недоліки в організації обліку і контролю та визначити потенційні шляхи усунення встановлених порушень і зловживань.

Друга стадія аудиту обліку витрат та доходів від операційної діяльності передбачає перевірку правильності відображення витрат та доходів підприємства. На цьому етапі аудитор аналізує облік витрат за рахунками 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» та 94 «Інші операційні витрати», перевіряючи їх документальне оформлення, відповідність фактичним господарським операціям та правильність включення до журналу господарських операцій. Паралельно здійснюється перевірка доходів за рахунками 70 «Доходи від реалізації» та 74 «Інші доходи», а також коректність списання чистого доходу в кінці звітного періоду на рахунок 791 «Результат операційної діяльності».

Третя стадія аудиту передбачає перевірку коректності та достовірності відображення господарських операцій у первинних і зведених документах, таких як рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, податкові накладні та інші облікові реєстри.

На наступній стадії аудиту на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» необхідно перевірити порядок відображення господарських операцій з обліку доходів і фінансових результатів від надання послуг з доставки та фінансових операцій. Якщо надання послуг здійснювалося на умовах попередньої оплати або післяплати, слід перевірити правильність бухгалтерських записів щодо отриманих коштів та нарахованих доходів.

Перевірка операцій з обліку доходів від наданих послуг проводиться на четвертій стадії аудиту. При цьому визначається, на якому рахунку повинен відображатися дохід від наданих послуг (703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»), яким методом він визначається. Слід пам'ятати, що дохід від надання послуг визнається в момент виконання зобов'язань перед клієнтом, тобто після

фактичного надання послуги або оформлення відповідного документа про отримання оплати, та виникнення дебіторської заборгованості, якщо оплата ще не надійшла.

Загальну схему відображення результату операційної діяльності наведено на рис. 3.6. На підставі цієї схеми аудитор може визначити послідовність перевірки бухгалтерських записів щодо доходів і витрат, а також встановити правильність формування фінансового результату.

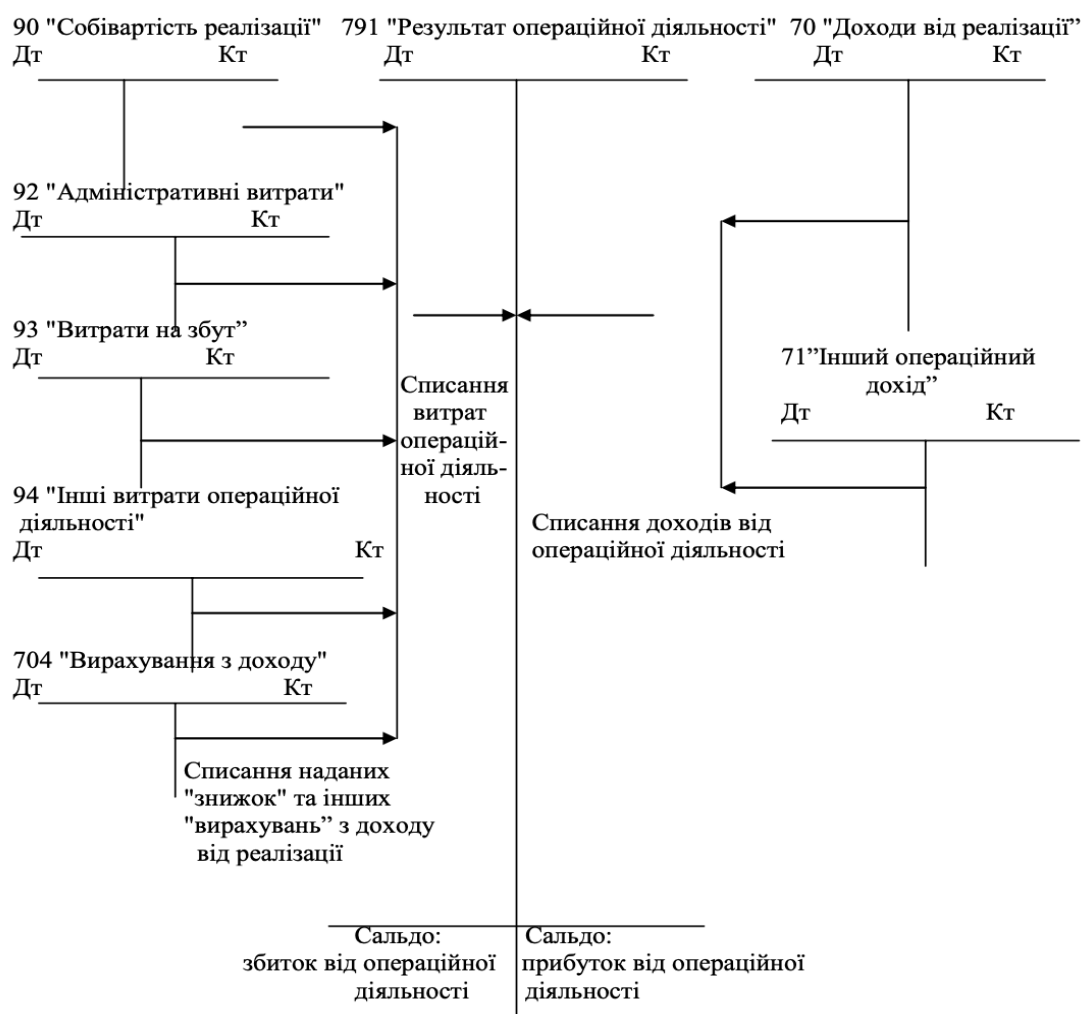

Рис. 3.6 Визначення фінансового результату від операційної діяльності [49, 112 с.]

На наступному етапі аудиту здійснюється перевірка обліку інших доходів від операційної діяльності, які відображаються на рахунку 71 «Інший

операційний дохід». Аудитор повинен детально аналізувати суми за дебетом цього рахунку, зокрема облік непрямих податків у складі доходів та правильність списання чистого доходу на рахунок 791 «Результат операційної діяльності», а також перевіряти за кредитом коректність відображення визнаних доходів.

Даний етап передбачає оцінку правильності відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, що пов'язані з іншими доходами операційної діяльності. Завершальним кроком перевірки є зіставлення даних первинних документів, аналітичних і синтетичних облікових регістрів із показниками фінансової звітності підприємства для підтвердження їх повної відповідності.

3.3 Шляхи вдосконалення аудиту підприємства витрат і доходів від операційної діяльності

У сучасних умовах господарювання ефективність аудиту доходів і витрат від операційної діяльності значною мірою залежить від рівня нормативно-методичного забезпечення аудиторського процесу. Постійні зміни у законодавстві України, оновлення Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також орієнтація на вимоги Міжнародних стандартів фінансової звітності зумовлюють необхідність систематичного перегляду та вдосконалення методик аудиту. Відсутність актуалізованих підходів може призводити до формального характеру перевірок та зниження достовірності аудиторських висновків.

Важливим напрямом удосконалення нормативно-методичного забезпечення є гармонізація аудиторських процедур із чинною нормативно-правовою базою, що регламентує порядок визнання, оцінки та відображення доходів і витрат у фінансовій звітності. Аудитор повинен ураховувати вимоги податкового законодавства, положення щодо облікової політики підприємства, а також галузеві особливості формування операційних доходів і витрат. Це

дозволяє підвищити обґрунтованість аудиторських суджень та мінімізувати ризик виявлення невідповідностей уже після завершення перевірки.

Особливу увагу доцільно приділити розробці та впровадженню внутрішніх стандартів аудиту, робочих програм і форм аудиторської документації. Наявність чітко структурованих робочих документів аудитора сприяє уніфікації процедур перевірки, забезпечує послідовність виконання аудиторських завдань і підвищує контроль якості аудиторських доказів. Крім того, методичні рекомендації мають передбачати порядок перевірки правильності класифікації витрат за елементами та статтями, а також повноти відображення доходів від основної діяльності.

Таким чином, удосконалення нормативно-методичного забезпечення аудиту доходів і витрат від операційної діяльності створює теоретичну та методичну основу для здійснення якісної аудиторської перевірки. Проте наявність сучасної нормативної бази та розроблених методик сама по собі не гарантує ефективності аудиту без їх належного практичного застосування. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання раціонального планування та організації аудиту операційної діяльності, що визначають послідовність, обсяг і результативність аудиторських процедур.

Ефективність аудиту доходів і витрат від операційної діяльності підприємства значною мірою визначається якістю його планування та раціональною організацією аудиторського процесу. Належним чином сформований план аудиту дає змогу аудитору зосередитися на найбільш суттєвих ділянках обліку, своєчасно виявити потенційні ризики викривлення фінансової інформації та забезпечити достатній рівень аудиторських доказів. В умовах обмеженості часу і ресурсів оптимізація планування набуває особливої актуальності.

На етапі планування аудиту першочергове значення має визначення рівня суттєвості та оцінка аудиторського ризику, що безпосередньо впливають на обсяг і глибину аудиторських процедур. При перевірці доходів і витрат операційної діяльності аудитор повинен урахувати специфіку діяльності

підприємства, структуру його витрат, особливості формування доходів, а також результати попередніх перевірок. Це дозволяє зосередити увагу на найбільш ризикових операціях і уникнути надмірного контролю несуттєвих показників.

Важливим елементом оптимізації організації аудиту є чітке структурування етапів аудиторської перевірки, яке передбачає послідовний перехід від попереднього ознайомлення з діяльністю підприємства до виконання детальних процедур і формування аудиторського висновку. Такий підхід сприяє логічності аудиторських дій, зменшує трудомісткість перевірки та підвищує її результативність. Особливу увагу доцільно приділяти формуванню аудиторської програми, у якій конкретизуються процедури перевірки доходів і витрат, відповідальні виконавці та строки їх виконання.

Раціональна організація аудиту також передбачає використання вибірових методів перевірки, що дозволяють скоротити обсяг перевірюваних операцій без втрати якості аудиторських висновків. Обґрунтований підхід до формування вибірки сприяє підвищенню ефективності аудиту та забезпечує оптимальне співвідношення між витратами часу і досягнутим результатом.

Отже, оптимізація планування та організації аудиту операційної діяльності створює передумови для підвищення якості аудиторської перевірки та забезпечує раціональне використання ресурсів аудитора. Водночас навіть за умов належної організації аудиту важливу роль відіграє здатність аудитора своєчасно ідентифікувати ризики суттєвих викривлень, що зумовлює необхідність подальшого застосування ризик-орієнтованого підходу в аудиті доходів і витрат.

Раціональне планування та належна організація аудиторської перевірки операційної діяльності створюють необхідні передумови для підвищення її результативності та обґрунтованості отриманих висновків. Водночас в умовах зростання складності господарських операцій, підвищення обсягів інформаційних потоків і посилення вимог до достовірності фінансової звітності особливого значення набуває застосування ризик-орієнтованого підходу в аудиті доходів і витрат від операційної діяльності підприємства.

Ризик-орієнтований підхід передбачає зосередження уваги аудитора на тих ділянках обліку, де ймовірність виникнення суттєвих викривлень є найвищою. У процесі аудиту доходів і витрат операційної діяльності це насамперед стосується ризиків неправильного визнання доходів, невірної класифікації витрат, завищення собівартості продукції, а також можливих маніпуляцій фінансовими результатами з метою оптимізації оподаткування або покращення показників фінансової звітності. Своєчасна ідентифікація таких ризиків дозволяє аудитору обрати адекватні аудиторські процедури та забезпечити належний рівень аудиторських доказів.

Важливим етапом застосування ризик-орієнтованого підходу є оцінка системи внутрішнього контролю підприємства, оскільки її ефективність безпосередньо впливає на рівень ризику суттєвих викривлень. За наявності слабких контрольних процедур аудитор змушений розширювати обсяг детальних перевірок, тоді як ефективна система внутрішнього контролю дає змогу обмежитися аналітичними процедурами та вибіркоким контролем. Такий підхід сприяє оптимізації витрат часу та підвищенню ефективності аудиту.

Застосування ризик-орієнтованого підходу також передбачає використання професійного судження аудитора при визначенні пріоритетних напрямів перевірки. Особливу увагу доцільно приділяти операціям з нетиповими доходами, значним обсягам витрат наприкінці звітного періоду, а також операціям із пов'язаними сторонами.

Для узагальнення основних видів ризиків у аудиті доходів і витрат та відповідних аудиторських процедур доцільно скористатися таблицею 3.1.

Аналіз ризиків доходів і витрат від операційної діяльності та відповідних заходів їх мінімізації, представлений у таблиці 1.3, свідчить про те, що систематичне впровадження методик ризик-орієнтованого аудиту значно підвищує достовірність фінансової звітності підприємства. Вдосконалені процедури перевірки правильності визнання доходів, контролю витрат, класифікації операцій та звірки даних бухгалтерського і податкового обліку дозволяють зменшити ймовірність помилок, маніпуляцій або штучного формування фінансових результатів. Крім того, використання

аналітичних методів, факторного та порівняльного аналізу, автоматизованих засобів контролю і стандартизації облікових процедур створює передумови для підвищення ефективності аудиторської перевірки і оптимізації ресурсів аудитора.

Таблиця 3.1

**Основні ризики доходів і витрат операційної діяльності та шляхи
вдосконалення аудиту**

Вид аудиторського ризика	Зміст ризику	Потенційні наслідки	Запроваджені шляхи вдосконалення аудиту
Ризик неправильного визнання доходів	Відображення доходів не у відповідному звітному періоді	Спотворення фінансових результатів	Вдосконалення процедур перевірки дотримання принципу нарахування, застосування аналітичних процедур порівняння періодів
Ризик неповного відображення доходів	Не облік окремих операцій з реалізації	Заниження доходів та податкових зобов'язань	Удосконалення процедур звірки даних обліку та первинних документів, автоматизований контроль операцій
Ризик завищення витрат	Включення необґрунтованих витрат	Заниження фінансового результату	Впровадження аналітичного контролю обґрунтованості витрат, аудит калькуляцій, перевірка відповідності політиці підприємства
Ризик неправильної класифікації витрат	Порушення розподілу витрат	Спотворення структури витрат	Стандартизація рахунків обліку, регулярний аудит класифікації витрат
Ризик маніпулювання фінансовим результатом	Цілеспрямоване коригування доходів і витрат	Втрата достовірності звітності	Використання факторного та порівняльного аналізу, контроль за операціями із пов'язаними сторонами

Разом із тим, навіть за умови належного застосування ризик-орієнтованого підходу результативність аудиту багато в чому залежить від рівня технологічного забезпечення аудиторського процесу. Це зумовлює необхідність впровадження сучасних інформаційних технологій та автоматизованих систем обліку, що дозволяють підвищити точність, швидкість і ефективність

аудиторських процедур та забезпечити більш повний контроль за доходами і витратами від операційної діяльності.

Впровадження цифрових рішень дозволяє не лише оптимізувати час проведення аудиту, а й підвищити точність перевірок, мінімізувати людський фактор та зменшити ймовірність помилок. Сучасні інформаційні технології відкривають можливості для комплексного аналізу фінансових потоків підприємства, автоматизованого зіставлення даних бухгалтерського та податкового обліку, а також моніторингу ризикових операцій у режимі реального часу.

Застосування електронних робочих документів аудитора та систем документообігу дозволяє систематизувати накопичену інформацію, забезпечити її цілісність і доступність для всіх учасників аудиторського процесу. Використання аналітичних програм сприяє проведенню багаторівневого аналізу доходів і витрат, виявленню аномалій, нетипових операцій та тенденцій, що можуть свідчити про потенційні викривлення фінансових результатів. Впровадження автоматизованих засобів контролю та моніторингу дозволяє оперативно оцінювати ефективність внутрішньої системи контролю та своєчасно коригувати аудиторські процедури.

Не менш важливим є застосування програмних рішень для ризик-орієнтованого аудиту, що дозволяє аудитору концентрувати зусилля на найбільш значущих і потенційно проблемних ділянках обліку, зменшуючи при цьому трудомісткість перевірки несуттєвих операцій.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження теоретичних і практичних аспектів обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності підприємства було всебічно проаналізовано економічну сутність зазначених категорій, їх роль у формуванні фінансових результатів та значення для забезпечення ефективного функціонування суб'єкта господарювання в сучасних умовах. Дослідження підтвердило, що саме операційна діяльність є основною сферою створення доходу підприємства та формування його прибутковості, а тому належна організація обліку витрат і доходів виступає необхідною умовою достовірного визначення фінансового результату та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

В теоретичній частині роботи розкрито економічну природу витрат і доходів операційної діяльності, уточнено їх класифікаційні ознаки відповідно до чинних національних положень стандартів бухгалтерського обліку, а також охарактеризовано підходи до їх визнання та оцінки. Встановлено, що правильність віднесення витрат і доходів до відповідних звітних періодів, обґрунтованість їх оцінки та повнота відображення в обліку безпосередньо впливають на об'єктивність фінансової звітності підприємства. Проаналізовано нормативно правове регулювання обліку витрат і доходів, що дало змогу визначити основні вимоги до організації облікового процесу та формування фінансової звітності.

У процесі дослідження організації обліку на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА» встановлено, що підприємство здійснює ведення бухгалтерського обліку відповідно до чинного законодавства та застосовує систему синтетичного й аналітичного обліку для відображення витрат і доходів операційної діяльності. Це забезпечує достатній рівень деталізації інформації та можливість контролю за формуванням фінансового результату. Разом з тим виявлено, що підвищення ефективності облікової системи можливе шляхом удосконалення внутрішніх регламентів, посилення контролю за своєчасністю

відображення господарських операцій та більш активного використання аналітичних даних у процесі управління.

Аналіз методики та організації аудиту витрат і доходів операційної діяльності засвідчив, що аудит є важливим інструментом підтвердження достовірності фінансової інформації та забезпечення прозорості діяльності підприємства. У роботі узагальнено основні етапи проведення аудиту, визначено джерела інформації та методичні прийоми перевірки правильності відображення витрат і доходів. Доведено, що системний підхід до організації аудиту сприяє своєчасному виявленню помилок і порушень, зменшенню ризику викривлення фінансової звітності та підвищенню рівня довіри з боку користувачів фінансової інформації. Обґрунтовано доцільність удосконалення аудиторських процедур на підприємстві шляхом впровадження елементів ризик орієнтованого підходу, посилення внутрішнього контролю та використання сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікових і контрольних процесів. Запропоновані рекомендації спрямовані на підвищення якості формування облікових даних, забезпечення їх повноти та достовірності, а також на оптимізацію процесу прийняття управлінських рішень.

Таким чином, поставлену в роботі мету досягнуто, а визначені завдання виконано у повному обсязі. Проведене дослідження дозволило поглибити теоретичні положення щодо організації обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності та сформувати практичні рекомендації для їх удосконалення на ТОВ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ЄВРОПОШТА». Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності управління фінансовими результатами, зміцненню фінансової стійкості підприємства та забезпеченню його стабільного розвитку в умовах конкурентного середовища. Отримані результати мають практичну цінність і можуть бути використані в діяльності інших підприємств фінансового сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
3. Концептуальна основа фінансової звітності. Переклад РМСБО. 2019. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/Conceptual_Framework_Ukr_AH19.pdf
4. Бутинець Ф. Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2012. Вип. 1 (22). С. 11–18.
5. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2010. Вип. 2. С. 77–83.
6. Добровольська О. В., Басовська О. С. Формування методики факторного аналізу та показників фінансової стійкості в системі стратегічного управління підприємством. Агросвіт. 2022. № 11. С. 39–42.
7. Меліхова Т. О., Троян О. В., Лауреанти Д. С. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 3. С. 34–41. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2019/7.pdf
8. Пастернак Я. П. Облікова політика підприємств у частині організації бухгалтерського обліку витрат. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2016. Вип. 17, ч. 3. С. 146–150. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17\(3\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2016_17(3)_39)

9. Піскун А. В. Теоретичний аспект управління витратами підприємства. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 4 (70). С. 55–59. URL: http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2020/4_70_2020/11.pdf
10. Чичуліна К. В., Міщук Є. М., Арзуманян А. С. Сучасні методи обліку витрат. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 13. С. 1435–1442. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/239.pdf
11. Чорна М. В., Смірнова П. В., Бугріменко Р. М. Управління витратами : навчальний посібник. Харків, 2017. 166 с.
12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» : міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text
14. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів із клієнтами». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU17027.html
15. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2000. 578 с.
16. Подолянчук О. А. Облік доходів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук. Київ, 2009. 21 с.
17. Козаченко Ю. А. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 6, т. 2. С. 35–43. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/03/en2021-6-t2-06.pdf>
18. Балла Д. Бухгалтерський облік та аналіз витрат операційної діяльності суб'єктів господарювання. 2023. URL: https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/2816/1/Balla_D_Bukhhalterskyi_oblik_ta_analiz_vytrat_operatsiinoi_2023.pdf
19. Бондаренко Н., Гавриленко О. Дослідження економічного змісту доходів для цілей обліку та управління на промисловому підприємстві. Вісник

Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2023. № 1. С. 290–295. URL: <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/03/2023-314-44.pdf>

20. Цимбалюк Л. Д. Організаційно-методичні аспекти обліку і контролю доходів підприємства. Дніпро : Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, 2021. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/4003/1/Цимбалюк%20Л.Д..pdf>

21. Садовська І. Організація обліку доходів : навчальні матеріали. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/Садовська%20Облік/other/tema13.pdf

22. Зюкова М. М., Вороніна В. Л. Підходи до обліку доходів за міжнародними та національними стандартами. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 53. С. 195–201. URL: https://bses.in.ua/journals/2020/53_2020/32.pdf

23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

24. Рожелюк В. М. Нормативно-правове регулювання ведення бухгалтерського обліку як визначальний чинник його організації. Бізнес Інформ. 2014. № 7. С. 225–229. URL: https://business-inform.net/export_pdf/business-inform-2014-7_0-pages-225_229.pdf

25. Ханас С. В. Облік доходів і витрат операційної діяльності підприємства малого бізнесу : Київ, 2025. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/778de521-fde0-436c-abe4-57d924248381/content>

26. Овчарова Н. В., Горбань П. М. Внутрішній аудит доходів підприємства: організаційно-методичні засади. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-20>

27. Наказ про облікову політику підприємства. URL: https://protocol.ua/ua/nakaz_pro_oblikovu_politiku
28. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388 с.
29. Шпунярська Н. І. Облік та аудит витрат і доходів операційної діяльності підприємства: методика і організація. Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2017. URL: <https://api.dspace.wunu.edu.ua/api/core/bitstreams/267db250-e3df-44c4-a7d4-74fb358d0b8b/content>
30. Облік інших операційних доходів і витрат : лекції. URL: <https://fob.ptngu.com/lectures/lectures/69.pdf>
31. Лесик М. С. Облік, аудит і аналіз доходів підприємства. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/14176/1/Лесик%20М.%20С..pdf>
32. Зянько В. В., Крива С. В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 175 с. URL: <https://vpu29.rv.ua/wp-content/uploads/2025/10/Bukhhalterskyy-oblik.pdf>
33. Лега О. В. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 10. С. 44–49. URL: https://www.investplan.com.ua/pdf/10_2021/8.pdf
34. Щебелевська В. В. Облік та аудит доходів і фінансових результатів підприємства. 2021. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/30212.pdf>
35. Єфременюк О. С. Фінансові результати як економічна категорія та відображення їх в бухгалтерському обліку. Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/3/12.pdf
36. План і програма аудиту витрат, доходів і фінансових результатів. URL:

https://pidru4niki.com/1494080763510/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/plan_programa_auditu_vitrat_dohodiv_finansovih_rezultativ

37. Мороз Ю. Ю. Облік фінансових результатів діяльності підприємства. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2013. № 2 (64). С. 135–141. URL: https://library.ztu.edu.ua/e-copies/VISNUK/64_2/135.pdf

38. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/Sadovs-ka-.B.-Bukhhalters-kyu-oblk-2013.pdf>

39. Організація проведення аудиторської діяльності : навчальний матеріал. С. 62. URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/Електронні%20книжки/Основи%20аудиту/0A2.pdf>

40. Зміст аудиторського процесу, його стадії та етапи. URL: <https://buklib.net/books/31783/>

41. Аудиторські докази, їх класифікація. URL: <https://buklib.net/books/31326/>

42. Аудит: підручник (в двох частинах). за ред. Грушко В.І., Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 324 с.

43. Бержанір І. А. Організація і методика аудиту : навчальний посібник. Умань, 2022. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/80db10b8-2684-44b5-b057-8b0733527fe6/content>

44. Термінологія законодавства України: аудит. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/1323:1817>

45. Чернелевський Л. М., Беренда Н. І. Аудит: теорія і практика : навчальний посібник. Київ : Хай-Тек Прес, 2008. 560 с.

46. Звіт про фінансову звітність та аудиторський висновок за 2024 рік. URL: <http://europoshta.com.ua/wp-content/uploads/2025/06/ZVIT-FINFT-ZVIT-AYDUT-2024-5.pdf>

47. Аудит : навч. посіб. Н. Б. Кащена та ін. ; за ред. Т. А. Наумова, А. І. Кашперська. Харків : ДБТУ, 2023. 259 с.

48. Рязанова Н. О. Аудит : навчально-методичний посібник. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с. URL: https://utek.uz.ua/wp-content/uploads/2025/05/N.O.-Ryazanova-Audyt_posibnyk_.pdf

49. Семенишена І. Р. Облік доходів і витрат операційної діяльності підприємства. Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2015. 114 с.

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

ДОКУМЕНТ ФІНАНСИЙНОГО

Дата (рік, місяць, число) 2024 12 31

за ЄДРПОУ 40214866

за КАТОРТГ 1 UA26040190010045761

за КОПФГ 240

за КВЕД 64.92

назва підприємства ТОВ "Фінансова компанія "ЄВРОПОШТА"

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

діяльність Інші види кредитування

кількість працівників 2 22

адреса м. Івано-Франківськ, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76018, Україна

телефон 0997025217

грошова одиниця: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма показників якого наводиться в гривнях з копійками)

сума (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

міжнародними стандартами фінансової звітності

0997025217

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
І	2	3	4
I. Необоротні активи			
матеріальні активи	1000	2	15
орієнтовна вартість	1001	33	34
накопичена амортизація	1002	31	19
необоротні капітальні інвестиції	1005	-	-
грошові засоби	1010	114	91
орієнтовна вартість	1011	1 743	1 290
накопичена амортизація	1012	1 629	1 199
орієнтовна вартість нерухомості	1015	-	-
орієнтовна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
накопичена амортизація інвестиційної нерухомості	1017	-	-
довгострокові біологічні активи	1020	-	-
орієнтовна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
фінансові інвестиції	1035	-	-
зобов'язаність за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
проценти податкових активів	1045	-	-
інші активи	1050	-	-
проценти аквізиційні витрати	1060	-	-
витрати коштів у централізованих страхових резервах фондів	1065	-	-
необоротні активи	1090	-	-
всього за розділом I	1095	116	106
II. Оборотні активи			
запаси	1100	-	-
робочі запаси	1101	-	-
незакінчене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
інші активи	1104	-	-
біологічні активи	1110	-	-
застава перестрахування	1115	-	-
акти одержані	1120	-	-
дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 585	24 302
дебіторська заборгованість за розрахунками:			
завантаження авансами	1130	164	145
за податком	1135	65	64
зобов'язаність з податку на прибуток	1136	1	-
дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	642	1 322
дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
поточна дебіторська заборгованість	1155	1 177	743
фінансові інвестиції	1160	-	-
застава еквіваленти	1165	156 189	170 498
гроші в банках	1166	156 033	170 390
застава майбутніх періодів	1167	156	108
застава перестрахування у страхових резервах	1170	-	-
застава майбутніх періодів	1180	-	-
застава довгострокових зобов'язань	1181	-	-
застава збитків або резервів належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	170 822	197 074
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	170 938	197 180

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	123 000	123 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
смісний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	6 830	10 687
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 856	8 944
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вислужений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	133 686	142 631
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	14
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	242	260
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	37 009	54 275
Усього за розділом III	1695	37 252	54 549
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1700	-	-
Баланс	1900	170 938	197 180

Керінник

Головний бухгалтер

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВ "Фінансова компанія "ЄВРОПОШТА"**

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2024 10 01

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2024

р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 461	1 895
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 461	1 895
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	57 408	63 141
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(4 401)	(3 584)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(43 919)	(30 687)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12 549	30 765
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	513	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(2 143)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(21)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додат

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	10 919	30 744
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 975)	(1 061)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	8 944	29 683
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	8 944	29 683

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	2 328	1 982
Відрахування на соціальні заходи	2510	478	413
Амортизація	2515	110	14
Інші операційні витрати	2520	45 404	31 733
Разом	2550	48 320	34 142

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2620	-	-

Керівник

Юрій Любомирович

Головний бухгалтер

Дичко Юрій Любомирович

Григоренко Вікторія Геннадіївна

Дата (рік, місяць, число) 2024 10 01 КОДИ

Підприємство ТОВ "Фінансова компанія "ЄВРОПОШТА" за 1801004 ДОКУМЕНТ

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2024** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

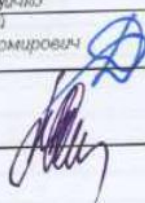
Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	2 707	1 292
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	30
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	4	11
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських	3045	-	-
нагород			
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	7 835	-
інших надходження	3095	25 103	9 682
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 536)	(1 082)
Забезпечення	3105	(1 860)	(1 592)
Забезпечення на соціальні заходи	3110	(504)	(436)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1 960)	(1 061)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 960)	(1 061)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	-	-
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-	-
Витрачання на оплату авансів	3135	-	-
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-	-
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими			
контрактами	3150	-	-
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(21 219)	(6 301)
інших витрачання	3190	(4 800)	(383)
Висхідний рух коштів від операційної діяльності	3195	3 770	160
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
Фінансових інвестицій	3200	-	-
Необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
Відсотків	3215	-	-
Внесків	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та його господарської одиниці	3235	-	-
інших надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Виплати власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(-)	(-)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	3 770	160
Залишок коштів на початок року	3405	156 189	66 978
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	10 539	89 051
Залишок коштів на кінець року	3415	170 498	156 189

Керівник

Юрій Любомирович

Головний бухгалтер

Дичко Юрій Любомирович

Нікішева Вікторія Геннадіївна

ПРЕДМЕТНО ТОВ "Фінансова компанія "ЄВРОПОШТА"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	10	01
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		

Звіт про власний капітал
за Рік 2024 р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код ряд- ка	Зареє- строван- ний (пайовий) капітал	Капітал у дооцін- ках	Додат- ковий капітал	Резер- вний капітал	Нерозпо- ділений прибуток (непокри- тий збиток)	Нео- пла- чений капітал	Вилу- чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
вишок на початок року	4000	123 000	-	-	6 831	3 856	-	-	133 687
вигування:									
за облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
вправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
за зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
пригований залишок на початок року	4095	123 000	-	-	6 831	3 856	-	-	133 687
кстий прибуток (збиток) за звітний рік	4100	-	-	-	-	8 944	-	-	8 944
ний сукупний дохід за звітний рік	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
цінка (уцінка) оборотних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
цінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
класифіковані курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
до іншого сукупного доходу асоційованих і пов'язаних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
ний сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
вклад прибутку: частки власникам (власники)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
вигування прибутку зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
вигування до зареєстрованого капіталу	4210	-	-	-	3 856	(3 856)	-	-	-
на чистого прибутку, включено до бюджету									
включено до бюджету	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
на чистого прибутку									
створення резервних (резервних) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Вкуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	3 856	5 088	-	-	8 94
Залишок на кінець року	4300	123 000	-	-	10 687	8 944	-	-	142 0

Керівник

Головний бухгалтер

Юрій Любомирович

Дичко Юрій Любомирович

Нікішева Вікторія Генадіївна

ТОВ "Фінансова компанія "Європошта"

Територія

м.Івано-Франківськ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності

Інші види кредитування

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

01.01.2024

40214866

723310100

240

64.92

Середня кількість працівників

22

Адреса, телефон: Івано-Франківська область Івано-Франківський р-н м.Івано-Франківськ вул. Вовчинецька 9

Ознака ліквіду: тис. грн. без десяткового знака

за національними (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

за 2023 рік

АКТИВ	Форма №1 Код рядка	Код за ДКУД Залишок на початок звітного періоду	1801001 Залишок на кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	12	2
первісна вартість	1001	33	33
накопичена амортизація	1002	21	31
Нематеріальні капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	247	114
первісна вартість	1011	1742	1743
знос	1012	1495	1629
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8	8
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвил	1050	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	267	116
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7066	12585
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	117	164
з бюджетом	1135	70	65
у тому числі з податку на прибуток	1136	5	1
з нарахованих доходів	1140	(24)	642
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1165	1177
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	150165	156189
Готівка	1166	149614	156033
Рахунки в банках	1167	551	156
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	158559	170823
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс p1095+p1195	1300	158826	170939

ПАСИВ	Код рядка	Залишок на початок звітнього	Залишок на кінець звітнього
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарезервованний (зайдений) капітал	1400	123000	123000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Видатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Навчальні курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	6830	6830
Непризначений прибуток (непокритий збиток)	1420	(24851)	3856
Виключений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	104979	133686
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові позитивні зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
позачай, робота, послуги	1615	0	0
розрахунками з бюджетом	1620	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	6	0
розрахунками з оплати праці	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточні забезпечення	1660	230	242
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	53617	37010
Усього за розділом III	1695	53847	37253
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Часта вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	158826	170939

Директор ТОВ "Фінансова компанія
"Європошта"

Головний бухгалтер

Юрій ДИЧКО

Вікторія НІКІЖЕВА

ТОВ "Фінансова компанія "Європошта"

Дата(рік,місяць,число)
СДРПОУ

КОДИ

01.01.2024

40214866

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2023 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1895	3057
Обов'язковість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
Висновок:			
прибуток	2090	1895	3057
збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	62773	156428
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Адміністративні витрати	2130	(3584)	(9662)
Витрати на збут	2150	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(31291)	(173931)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	29793	0
Збиток	2195		(24108)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220		6
Інші доходи	2240	0	11
Фінансові витрати	2250	0	(535)
Витрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(21)	(0)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	29772	0
збиток	2295	0	(24626)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1065)	(225)
Прибуток (збиток) від операційної діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	28707	0
збиток	2355	0	(24851)
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Доходівка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Доходівка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Виключення курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	28707	(24851)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні витрати	2500	0	0
Витрати на оплату праці	2505	1982	4863
Відрахування на соціальні заходи	2510	413	1161
Амортизація	2515	143	1512
Інші операційні витрати	2520	32338	176057
Разом	2550	34876	183593
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивиденди на одну просту акцію	2650	0	0

Директор ТОВ "Фінансова компанія "Європошта"

Головний бухгалтер

Юрій ДИЧКО

Вікторія НІКІЖЕВА

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

ТОВ "Фінансова компанія "Європошта"

Територія м Івано-Франківськ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство
з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Інші види кредитування

Середня кількість працівників 70

Адреса, телефон м.Івано-Франківськ вул. Вовчинецька 9

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

за 2022 рік

Дата (рік, місяць, ч
исло)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

КОДИ

01.01.2023

40214866

723310100

240

64.92

Форма №1		Код за ДКУД	1801001
АКТИВ	Код рядка	Залишок на початок звітнього періоду	Залишок на кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	23	12
первісна вартість	1001	43	33
накопичена амортизація	1002	20	21
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	3668	247
первісна вартість	1011	8634	1742
знос	1012	4966	1495
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	117	8
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3808	267
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13866	7066
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	463	117
з бюджетом	1135	56	70
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	5
з нарахованих доходів	1140	2052	(24)
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	118	1165
Поточні фінансові інвестиції	1160	338	
Гроші та їх еквіваленти	1165	227762	150165
Готівка	1166		149614

Рахунки в банках	1167		551
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	244655	158559
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс p1095+p1195	1300	248463	158826
ПАСИВ	Код рядка	Залишок на початок звітного періоду	Залишок на кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	155 000	123000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	3449	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	5188	6830
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1643	(24851)
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	165280	104979
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	10589	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	10589	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	3077	0
товари, роботи, послуги	1615	35	0
розрахунками з бюджетом	1620	108	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	108	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	6	6
розрахунками з оплати праці	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточні забезпечення	1660	1159	230
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	68209	53617
Усього за розділом III	1695	72594	53847
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900	248463	158826

Директор ТОВ "Фінансова компанія
"Європошта"

Головний бухгалтер

Кирик Г.П.

Нікіжева В.Г.

ТОВ "Фінансова компанія "Європошта"

Дата(рік,місяць,
за ЄДРПОУКОДИ
01.01.2023
40214866

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2022 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3057	8226
вартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(0)	(0)
прибуток	2090	3057	8226
збиток	2095	(0)	(0)
на операційні доходи	2120	156428	61591
доход від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
адміністративні витрати	2130	(9662)	(18036)
витрати на збут	2150	(0)	(0)
на операційні витрати	2180	(173931)	(49108)
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	2672
збиток	2195	(24108)	(0)
доход від участі в капіталі	2200	0	0
на фінансові доходи	2220	6	0
на доходи	2240	11	40
на фінансові витрати	2250	(535)	(633)
доход від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
на витрати	2270	(0)	(0)
фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	2080
збиток	2295	(24626)	(0)
доход (дохід) з податку на прибуток	2300	(225)	(374)
збиток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	1706
збиток	2355	(24851)	(0)
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
зміна (зміна) необоротних активів	2400	0	0
зміна (зміна) фінансових інструментів	2405	0	0
зміна курсової різниці	2410	0	0
зміна сукупного доходу асоційованих та спільних	2415	0	0
чистий сукупний дохід	2445	0	0
чистий сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
доход на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
чистий сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
чистий дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(24851)	1706

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	0	0
Витрати на оплату праці	2505	4863	9426
Відрахування на соціальні заходи	2510	1161	1945
Амортизація	2515	1512	2894
Інші операційні витрати	2520	176057	52879
Разом	2550	183593	67144
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Директор ТОВ "Фінансова компанія
Європошта

Головний бухгалтер

Кирик Г.П.

Нікіжева В.Г.

Основні відомості про аудиторську фірму:

Таблиця 8

Повне найменування юридичної особи відповідно до установчих документів:	Товариство з обмеженою відповідальністю Аудиторська фірма «ПРОФЕСІОНАЛ»
Код за ЄДРПОУ:	31200292
Рішення про проходження перевірки з контролю якості	Рішення №79/2 від 27.01.2022 року
Включено до розділів Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності під реєстраційним номером 4388	Розділ: СУБ'ЄКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Розділ: СУБ'ЄКТИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ МАЮТЬ ПРАВО ПРОВОДИТИ ОБОВ'ЯЗКОВИЙ АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
Прізвище, ім'я, по батькові аудиторів, що брали участь в аудиті:	аудитор Балабасва І.Е. (номер в реєстрі 102463)
сайт	http://www.profaudit.in.ua

Основні відомості про умови договору на проведення перевірки

- дата та номер договору на проведення	Договір 0804/02 від 08.04.2025 року,
- дата початку	08.04.2025 р.
- дата закінчення проведення перевірки	29.05.2025 р.

Партнер завдання з аудиту,
результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є

Директор

Адреса аудитора: Україна, 04070, м. Київ, вул. Волоська, 55/57
Дата складання звіту: 29 травня 2025 року

Балабасва І.Е.

Н.А.Сага